www.sebiyelda.com

ŞEB-İ YELDA

KÜLTÜR VE EDEBİYAT DERGİSİ

sayı 20
Nisan 2026

FARUK DEMİR | LAVİNYA G. | ÖMER FARUK EREN | TUBA TOPRAK | NUR ŞEN ALİ CÖRE | ZEYNEP GÜLŞEN | NİYAZİ SANLI | ABDULKADİR DOĞAN TALHA T. | SEMİH DEMİR | ZAFER AYVAZ | MEHMET KARADAYI | RC GNCTRK | Y.SELİM KOCAMANİ F. ÇOMAKLI | METİN ÖZDEMİR| SADIK UYAR | MİRHAFİZ BABAYEV | ERTUĞRUL İNCEKULİ RECEP ATICI | YUSUF MUTLUKALP | EMİNE BALCI

ŞEB-İ YELDA

KÜLTÜR VE EDEBİYAT DERGİSİ

Şeb-i Yelda Edebiyat Grubunun
insiyatifinde üç ayda bir yayınlanan
kültür ve edebiyat dergisidir.

EDİTÖR: Mehmet KARADAYI

YAYIN KURULU :
Ahmet AYDIN
Zafer AYVAZ
Ömer Faruk EREN
Ekrem YURTSEVER
İbrahim ASLAN
Metin ÖZDEMİR
Zeynep GÜLŞEN

GRAFİK TASARIM: Betina B.
SOSYAL MEDYA: Taner TAMTÜRK

YAZI TESLİM KURALLARI:
Dergi gönüllülük esasına göre yayınlanır.Gönderilen yazılara telif ödenmez.
Yayımlanan yazıların her türlü hukuki sorumluluğu yazar(lar)ına aittir. Yazı gönderenler bu kuralları peşinen kabul etmiş sayılır.

sebiyelda2020@gmail.com

sebiyelda.com

Seb-İ Yelda

Seb-i Yelda

sebiyelda2020

ŞEB-İ YELDA
KÜLTÜR VE EDEBİYAT DERGİSİ

"İÇİNDEKİLER"

1 EDİTÖRDEN
Mehmet Karadayı

2 EBRU (Mavi Derinlik)
Faruk Demir

3 JESTEM LAVINYA BEN LAVINYA
Lavinya G.

6 KAZIMIERZ PRZERWA TATMAJER
Ömer Faruk Eren

11 AĞYAR GİBİSİN
Tuba Toprak

12 SEYR Ü SEFER
Nur Şen

13 GURBET LAMBASI
Ali Cöre

15 GÜNLER BİRİKİR İÇİMDE
Zeynep Gülşen

16 SAVAŞ PARADOKSU
Niyazi Sanlı

18 VAHDET GAYEM
Abdulkadir Doğan

19 UTANMANIN YİTİK SALTANATI VEYA ZARAFETİN TERK EDİLMİŞ ÇAĞI
Talha T.

21 KİM MUTLU YAŞAR?
Semih Demir

24 ÇEVRE BİLİNCİNİN OLUŞMASINDA AİLENİN ROLÜ
Zafer Ayyaz

25 CUNTA
Mehmet Karadayı

28 GÜL DEVRİ
RC GNCTRK

29 GURBET ELDEN TURNALARA
Y. Selim Kocaman

30 BİR BAHAR İHTİMALİ GİBİ BU COĞRAFYA
F. Çomaklı

31 TALEBE Tara Westover
Metin Özdemir

32 YURTTAŞ KANE
Sadık Uyar

34 OLABİLMEZ
Mirhafız Babayev

35 KALP KÜLTÜRÜ
Ertuğrul İncekul

36 AHMET TURAN ALKAN FİKRİN AHLAK MUHASERECİSİ
Recep Atıcı

38 BU ADETA BİR SAFARİ
Yusuf Mutlukalp

40 İstanbul-ORTAKÖY
Emine Balcı

Mehmet Karadayı

EDİTÖRDEN

Bazı sayılar vardır ki yalnızca bir rakam değildir, bir eşiği, bir olgunlaşmayı, bir yol ayrımını anlatır. Yirmi de böyle bir sayıdır. İnsan hayatında yirminci yaş, çocukluğun ve ilk gençliğin geride bırakıldığı, insanın kendi ayakları üzerinde durmaya başladığı, kendi yolunu seçmeye cesaret ettiği bir dönemin sembolüdür. Bunu yirmi bir yaşında dilini, adetini, iklimini bilmediği Rusya'ya gözü kapalı gitme cesareti gösteren biri olarak söylüyorum. Aynı yoldan yürüyenler benim haklılığımı tasdik edeceklerdir.

On dokuz yıl boyunca insan büyür, öğrenir, düşer, kalkar; dünyayı tanımaya çalışır. Ama yirminci yaş, bütün bu birikimlerin ardından ufka doğru ilk ciddi adımı atmak gibidir. Artık insan yalnızca kendisine sunulan hayatı yaşamaz, hayatını kurmaya başlar.

Şeb-i Yelda dergisi için de yirminci sayı biraz böyle bir anlam taşıyor. İlk sayımızdan bu yana her biri ayrı bir heyecanla hazırlanan sayılar bir bakıma dergimizin çocukluk ve ilk gençlik yıllarıydı. Her sayıda yeni kalemlerle tanıştık, yeni fikirlerle zenginleştik, bazen zorlandık ama hep ilerledik.

Şimdi yirminci sayının eşiğinde dururken geriye baktığımızda bir yürüyüşün izlerini, samimiyetle yazılmış yazıları, içtenlikle paylaşılmış düşünceleri ve kelimelerle kurulan sardılmaz dostlukları görüyoruz.

Dolayısıyla bir derginin yirminci sayıya ulaşmasını, bir insanın yirminci yaşına benzetmemi hor görmeyin. Çünkü her iki halde de artık yolun başındaki heyecan hâlâ vardır ama ona tecrübenin sakinliği de eşlik eder. İnsan gibi dergi de artık kendi sesini biraz daha iyi tanır, hangi yoldan yürümek istediğini daha berrak görür. Bu sayı, bizim için yalnızca bir sayı değil, aynı zamanda bir niyetin, bir sabrın ve ortak bir emeğin küçük ama anlamlı bir nişanesidir.

Bu yolculukta kalemiyle, fikriyle, duasıyla yanımızda olan bütün dostlara gönülden teşekkür ediyoruz. Çünkü bir dergi aslında tek bir kişinin değil, görünür ve görünmez pek çok kalbin ortak emeğiyle yaşar.

Şimdi yirminci sayıyla birlikte yeni bir eşiğin başındayız. Ufuk yine geniş, yol yine uzun. Ama biliyoruz ki gönül gönüle yürünen bu yol arkadaşlığı sürdükçe Şeb-i Yelda kendi yürüyüşünü devam ettirecektir. Yirminci sayımızın, yirminci yaşın taşıdığı o taze umut ve cesareti sayfalarımıza da taşımasını diliyoruz.

Yeni sayımızın okurlarımıza hayırlı ve bereketli olmasını temenni ediyor, hepinizi sevgiyle selamlıyoruz.

“Mavi Derinlik”

Faruk Demir

JESTEM LAVİNYA

Lavinya G.

Dalekie miejsca… Czasem emigracja otwiera w ludzkiej duszy głęboką ranę, czasem niesie ze sobą ekscytację nowych początków. Bywa tęsknotą, bywa spełnieniem. Niekiedy jest poszukiwaniem ojczyzny w parze unoszącej się nad filiżanką herbaty, innym razem zapachem ziemi, który nosi się w sobie, krocząc obcymi drogami.

Jestem Lavinya – niosę w sobie stan zawieszenia, niczym ptak unoszący się między niebem a ziemią. To opowieść o tym, jak nie tracąc korzeni, próbuję wzbić się w powietrze; jak jedna część mnie rozpada się niczym mozaika, tworząc nowe wzory, podczas gdy druga rozsypuje się pod wpływem pieśni emigracji.

Minęły cztery lata od chwili, gdy opuściłam dom. Ściany, które mnie wychowały, mój pokój, wspomnienia… Oglądałam je po raz ostatni, próbując utrwalić w pamięci każdy szczegół. Nie wiedziałam jeszcze, że ciepło tych dni już wtedy powoli gasło.

Najpierw pożegnałam najbliższych. Ojciec – symbol bezpieczeństwa i czułości. A potem siostra – rana, która mimo upływu lat nie chce się zabliźnić. Rozłąki zmieniły moje spojrzenie na odległość. To, co kiedyś wydawało się nieosiągalne, okazało się odległością mierzoną biletem. Zrozumiałam jednak, że istotą nie jest samo wyjechanie, lecz życie z tym, co zostaje za nami. Moją jedyną podporą stała się nadzieja ponownego spotkania.

Cztery lata… Wyjeżdżając, nie przypuszczałam, że nie wrócę. Uwierzyłam we własne zapewnienia o rychłym powrocie. Spakowałam walizkę nie tylko rzeczami, lecz także ciężarem pożegnań i ruszyłam ku nieznanemu.

Nowe miejsce początkowo było obce i milczące. Zimno przenikało nie tylko ciało, lecz także duszę. Z czasem jednak ta obcość zaczęła się oswajać. Tutaj dorastałam na nowo, ucząc się doceniać własne małe zwycięstwa. Człowiek potrafi zakorzenić się nawet w najbardziej nieznanej przestrzeni. Polska stała się kolejną warstwą mojej tożsamości. Spotkani ludzie i nawiązane relacje były jak promienie światła przenikające przez mrok samotności. Każdy niósł w sobie własne, niewidoczne zmagania – dlatego tutaj człowiek uczy się pokory wobec własnego cierpienia.

Patrząc wstecz, dostrzegam w tej drodze opowieść o migracji i nadziei. Powraca pytanie: czy drzewo wyrwane z korzeni obumiera, czy też podejmuje walkę, by zakwitnąć gdzie indziej? Czy człowiek należy do miejsca, w którym się urodził, czy do tego, w którym żyje? Czy oddalenie oznacza utratę, czy raczej rozszerzenie własnej tożsamości?

Te pytania często rozbrzmiewają w mojej świadomości. Każde zdanie jest śladem pożegnania, każda myśl – zapowiedzią spotkania. Trwam pomiędzy przeszłością a nieznanym, niczym akrobata balansujący nad przepaścią. Nie wiem już, czy tęsknię za ojczyzną, czy za własnymi wspomnieniami. Jestem częścią dwóch światów jednocześnie.

Czasem odnajduję ojczyznę w zapachu potrawy, czasem w melodii pieśni. Radość z usłyszenia znajomego słowa w obcym języku czy chęć zachowania drobnych rzeczy z kraju – wszystko to wynika z potrzeby przynależności.
Dziś czuję ciężar odpowiedzialności i zarazem siłę płynącą ze wspólnoty losów.

Nawet jeśli nie należę w pełni do jednego miejsca, potrafię budować dom wszędzie. Zrozumiałam, że istotą nie jest fizyczna obecność, lecz zakorzenienie serca. Spoglądając w przeszłość z wdzięcznością, idę ku przyszłości z nadzieją.

Być może nie jest to rozłąka, lecz inna forma spotkania. Korzenie pozostają ukryte w ziemi, lecz gałęzie zawsze sięgają ku niebu. Obcość staje się nową formą przynależności. Człowiek potrafi odnaleźć cząstkę domu w każdym miejscu, ponieważ prawdziwa ojczyzna rodzi się w sercu. Jestem Lavinya – wędrowczynią pomiędzy rozstaniami a nadziejami. Każdy człowiek jest w pewnym sensie podróżnikiem: z każdym krokiem coś traci, ale i odnajduje nowy sens. Jesteśmy tymi, którzy choć oddzieleni od korzeni, nigdy ich nie tracą. I ta historia należy do wszystkich, którzy niosą w sobie nadzieję.

BEN LAVİNYA

Uzaklar… Kimi zaman insanın ruhunda derin bir yara açar gurbet kimi zaman yeni başlangıçların heyecanıdır. Bazen bir çayın buğusunda memleketi aramak bazen yürüdüğün yolda toprağın kokusunu taşımaktır. Ben Lavinya; köklerinden kopamayan ama kanatlarında arafı taşıyan bir yolcuyum. Bir yanım yeni bir motif gibi şekillenirken diğer yanım bir gurbet türküsüyle darmadağın olur.

Dört yıl oldu evimden ayrılalı. Beni büyüten duvarlar, odam, anılarım… Hepsine son bir kez bakıp hafızama kazımak istedim. O sıcak günlerin aslında sönmeye yüz tuttuğunu o zaman fark edememiştim.

Önce en sevdiklerimi uğurladım. Babam… Güvenin ve şefkatin adı. Sonra ablam, yokluğu yıllar geçse de dinmeyen bir yara. Ayrılıklar uzak kavramlara bakışımı değiştirdi. Amerika bir zamanlar hayaldi sonra bir bilet kadar gerçek oldu. Ama anladım ki mesele sadece gitmek değil, geride kalanla yaşamaktı. Tutunduğum tek şey yeniden kavuşma umudu oldu.

Ben gideli dört yıl… Evden ayrılırken geri dönemeyeceğimi bilmiyordum. "Yazın dönerim." diye kendimi kandırdım. Ama hayat başka bir yol çizdi. Bavuluma vedaları koyup yeni bir başlangıca yürüdüm.

İlk geldiğim yer bana yabancı ve sessizdi. Soğuk yalnızca bedeni değil, ruhu da yakıyordu.

Zamanla bu yabancılık çözülmeye başladı. Burada büyüdüm, kendimle gurur duymayı öğrendim. İnsan en yabancı yerde bile filizlenebiliyor. Polonya'da yeni bir kat eklendi bana.

Tanıştığım insanlar, kurduğum dostluklar yalnızlığımı delip geçen ışıklar oldu. Herkesin içinde görünmeyen savaşlar vardı, bu yüzden insan kendi derdinden utanmayı öğreniyordu.

Geride bıraktığım yolları düşündüğümde göçlerin ve umutların hikâyesini görüyorum. Bir soru hep zihnimde: Köklerinden kopan bir ağaç ölür mü yoksa başka toprakta yeniden mi yeşerir? İnsan doğduğu yerde mi yaşar, yoksa doyduğu yerde mi? Uzaklara gitmek kayıp mı, yoksa çoğalmak mı? Bazen bu sorular zihnimde yankılanır. Her cümle bir veda her satır bir kavuşma gibi.

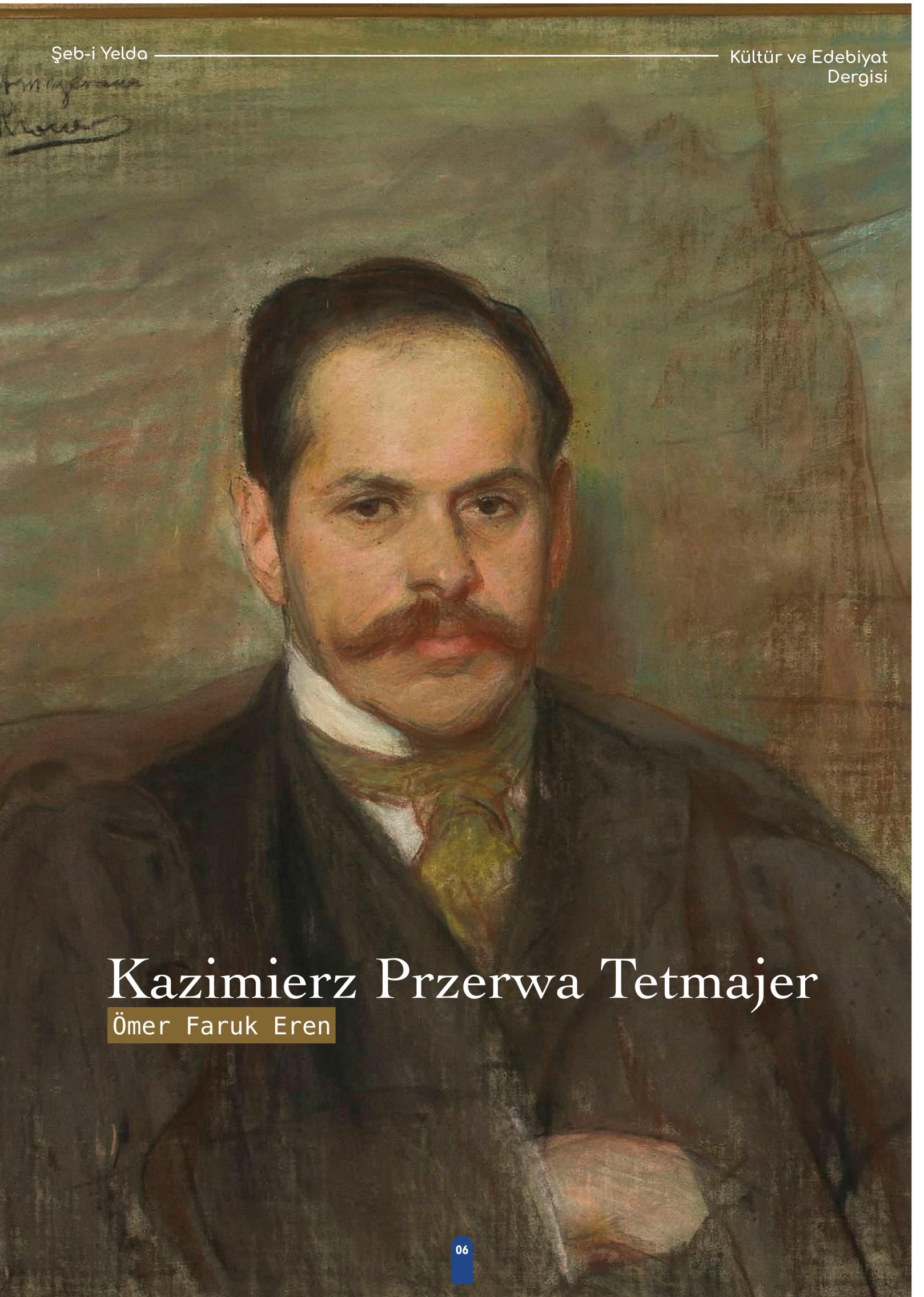
Geçmişin sıcaklığı ile bilinmezliğin arasında bir ip cambazı gibi yürüyorum. Özlediğim memleket mi, yoksa anılarım mı, emin değilim. Bir yanım geçmişte bir yanım yeni hayatımda. İki dünyaya ait bir nehir gibi akıyorum.

Kimi zaman bir yemek kokusunda kimi zaman bir türkünün nağmesinde memleketi buluyorum. Yabancı bir yerde Türkçe bir kelime duyunca içimde büyüyen sevinç, memleketten gelen bir şeyi saklama isteği… Hepsi ait olma arzusundan.

Şimdi aynı yolda yürüyen birçok insanın yükünü hissediyorum. Hiçbir yere tamamen ait olmasam da her yerde bir yuva kuruyorum. Anlıyorum ki mesele bedenin değil, yüreğin kök salması. Geçmişe özlemle bakarken geleceğe umutla yürüyorum. Belki de bu bir ayrılık değil, başka bir kavuşmadır.

Kökler toprağın altında gizlidir ama dallar gökyüzüne uzanır. Yabancılık aslında başka bir aidiyetin kapısıdır. İnsan her yerde biraz ev bulabilir. Çünkü gerçek yuva haritalarda değil, kalpte çizilir.

Ben Lavinya… Göçlerin, vedaların ve umutların yolcusuyum. Her insan biraz yolcudur, her adımda bir şey kaybeder ama yeni bir anlam bulur. Biz köklerinden kopsa da köksüzleşmeyenleriz. Ve bu hikâye umudu içinde taşıyan herkesin hikâyesidir.

Kazimierz Przerwa Tetmajer

Ömer Faruk Eren

Kazimierz Przerwa-Tetmajer (1865-1940), Nowy Targ İlçesi, Ludźmierz'de doğdu.
Öncelikle modernist bir şair, Genç Polonya hareketinin ikonlarından biri ve önde gelen lirik şairi olarak bilinir. Ayrıca düzyazı ile birlikte dramlar yazdı, gazetecilik ve sanat eleştirisiyle de ilgilendi. Dekadantizmin önde gelen temsilcilerindendi. Şairin babası Adolf, her iki ulusal ayaklanmada da savaştı ve ayrıca Nowy Dwór İlçesi Mareşali görevini üstlendi. Üvey kardeşi Włodzimierz Tetmajer ressamdı. Ayrıca şiir ve düzyazı yazdı. 1883'te aile Kraków'a taşındı. Kazimierz orada St. Anne Gymnasium'a gitti ve daha sonra Jagiellonian Üniversitesi Felsefe Fakültesi'nde öğrenimine başladı.

Öğrenim hayatı boyunca Lucjan Rydel, Stanisław Estreicher ve Ferdynand Hoesick ile tanıştı. 1888'de Tygodnik Ilustrowany, bir yıl sonra Kurier Warszawski ve 1893'te Kraków merkezli Czas ile işbirliğine başladı.

Kazimierz Tetmajer

1894'te Poezja'nın (Şiirler) ikinci serisinin yayınlanmasının ardından Kazimierz Przerwa-Tetmajer, Kraków'un edebiyat hayatına daha fazla dahil oldu ve Genç Polonya şairinin yaşayan bir portresi haline geldi. 1895'te Kont Adam Krasiński';nin kişisel sekreteri olarak Heidelberg'e gitti. Ayrıca Fransa, Almanya, İtalya ve İsviçre;yi ziyaret etti. 1912'de Varşova, edebiyat kariyerinin 25. yıldönümünü kutladı. Bu sıralarda, zihinsel bozuklukların ilk belirgin belirtileri ortaya çıktı.

II. Dünya Savaşı'nın başlamasının ardından Józef Piłsudski'nin Lejyonlarını destekleyerek Merkezi Güçlere karşı pragmatik bir yaklaşım benimsedi. 1914-15 yıllarında Zakopane'de Ulusal Komite'yi kurdu. Habsburgların düşüşü ve Spisz ile Orava'nın Polonya birlikleri tarafından işgal edilmesinin ardından Kazimierz Przerwa-Tetmajer, Podhale'nin Korunması Komitesi'nin kurulmasına öncülük etti. Ayrıca Güney Sınır Bölgelerinin Savunması Komitesi başkanlığını da yaptı.

İkinci Reich'ın teslim olmasının ve Avusturya-Macaristan'ın çöküşünün ardından şair, önce Kraków'a, ardından Zakopane'ye ve nihayetinde Varşova'ya kalıcı olarak yerleşti.
Polonyalı Yazarlar ve Gazeteciler Derneği başkanlığı (1921) yaptı ve 1934'te Polonya Edebiyat Akademisi'nin fahri üyesi oldu. Sağlığı giderek kötüleşti. Görme kaybı ve zihinsel bozukluklar onu sosyal ve toplumsal hayattan uzaklaştırdı. Yazması da imkansız hale geldi.

Şair, başkalarının yardımı ve halkın cömertliği sayesinde geçimini sağladı. Reich'ın gelişiyle birlikte, kendisine konaklama ve yaşam garantisi verilmiş olmasına rağmen Hotel Europejski'den kovuldu. Kısa süre sonra, 18 Ocak 1940'ta Varşova'daki Çocuk İsa Hastanesi'nde öldü.
Şiir serisinin ikinci ve üçüncü bölümleri Avrupa modernizminin karakteristik özelliklerini ele aldı. Tetmajer'in eserleri, Arthur Schopenhauer ve Friedrich Nietzsche'nin görüşlerinin yanı sıra Hint felsefi öğretilerine olan hayranlığının etkisini yansıtmaktadır. Şair ayrıca Tatra Dağları'nın güzelliğini kutlayan cesur erotik şiirler ve izlenimci manzara şiirleri de bıraktı. Hasły (Çekiçler) (1901) ve Poezja Nowoczesne (Çağdaş Şiirler) (1906) adlı eserlerinde sosyal şiirlere yer verdi. Ayrıca Podhale dağlılarının stilize edilmiş lehçesiyle yazılmış bir öykü derlemesi olan Na Skalnym Podhalu (Podhale Kayalıklarında), bir tarih ve halk masalı romanı olan Legenda Tatr (Maryna z Hrubego, 1910; Janosik Nędza Litmanowski, 1911) ve eleştirmenler ve filologlar tarafından başarısız olarak değerlendirilen, Bonaparte döneminde geçen bir tarih romanı olan Koniec Epopei (Bir Destanın Sonu, cilt 1-4, 1913-1917) yazmıştır.

Çalışmalar, Seyahatler, Şiir

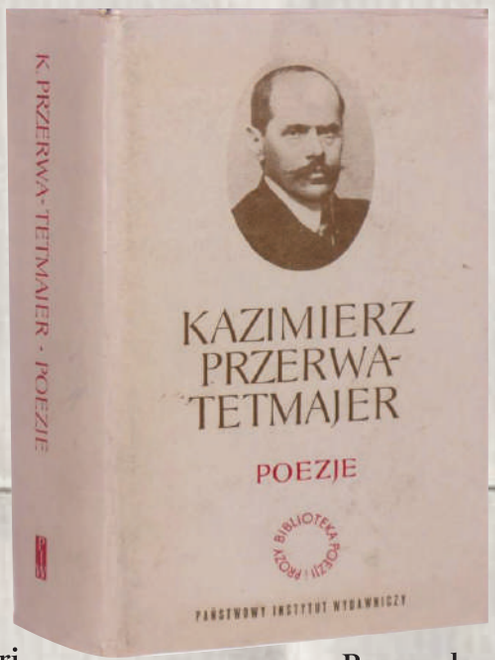
Yazar ilk şiirlerini Jagiellonian Üniversitesi'ndeki felsefe çalışmaları sırasında (1884-1886) yazmaya başladı. Ayrıca Kraków gazetecileriyle işbirliği yaparak 1889-1893 yılları arasında Kurier Polski'nin ortak editörlüğünü yaptı. Tygodnik Ilustrowany, Kurier Warszawski ve Wawel Kalesi yakınlarında yayınlanan Czas için de yazılar yazdı.

Kısa süre sonra Varşova'ya gitti ve burada şair, yazar ve Varşova Kütüphanesi editörü Kont Adam Krasiński'nin sekreteri olarak çalıştı. Krasiński'nin Polonyalı köylüler üzerine yazdığı tezle doktorasını aldığı Heidelberg'deki çalışmalarında ona eşlik etti. Tetmajer daha sonra Tatra Dağları'na geri döndü ve Zakopane ile Kraków'da zaman geçirdi.

Bohemya, Modernizm ve Nirvana

Kazimierz Przerwa-Tetmajer'in ilk eserleri 1886 tarihli "Illa" şiiri ve dağlı öyküsü "Rekrut" gibi gündelik denemelerdir. Asıl çıkışı ise kendi yayımladığı ilk "Poezja" (Şiirler) cildi (1891) ile olmuştur. Bu eserlerde yazar, işçi grevlerinin bastırılmasıyla bağlantılı katliam haberlerine öfkelenen ve şiddetle tepki gösteren bir sosyal aktivist olarak tasvir edilir. "Poezja"nın I. Serisi eleştirmenlerden, güncel felsefi düşünceye ve yüksek kültüre duyarlı, modern bir lirik şairin çıkışı olarak yoğun bir şekilde övgüler aldı.

"Poezja"nın II ve III. Serileri, yazara önemli bir popülerlik kazandıran ünlü edebi olaylar olmuştur. Tetmajer, bu eserlerinde Schopenhauer ve Friedrich Nietzsche'ye duyduğu hayranlığı dile getirmiş, Hint felsefesine (Avrupa yorumları ve bağlamlarıyla) ve nirvana kavramına (kesinlikle Budist değil, modernist bir anlamda da anlaşılan) hayranlık duymuştur. Böylece, "gerileyen" kuşağın dogmatizmden uzaklığını ifade eden bir ses, bohem çevrelerde ortaya çıkan edebi ve sanatsal bir yapı olarak yozlaşmanın şairi olmuştur. Şiirler'in ikinci serisinin 1894'te yayınlanması, Polonya edebiyatındaki modernist atılım anını belirlemek için bir dönüm noktasıdır. Özellikle Nirvana'ya Övgü, "yok oluş" özlemini ifade etmiştir. İkinci seride ayrıca, bireyin ve insan topluluğunun yaşamının en yüksek başarısı olarak sanata duyulan hayranlığı ("eviva l'arte" sloganı) ve öncelikle eros olarak anlaşılan aşk kültünü de görüyoruz. Tatra manzaraları, Adam Asnyk'in şiirsel üslubundan esinlenerek kelimelerle çizilmiş ve Empresyonizm ve Sembolizm ile örtüşmüştür; tıpkı Podhale halkının yaşamlarını anlatan Hanusia'nın Mektupları gibi eserler de bu akımlara aittir. Şiirlerinde ("Pieśń o Jaśku zbójniku") ve destanında ("Śmierć Janosika"), kanuna karşı çıkan, uyumsuz, yetkililerle ve kendilerinden daha güçlü olanlarla sürekli çatışmayı seçen soyguncu karakterlerle karşılaşırız (Odyssean yönleri, anomi ve kader dünyasında bir yolculuk). Burada, Sırp köylü şiirinin "rhapsodilerinden" esinlenen balad biçimleri ve yaklaşımları buluyoruz.

Tetmajer, Şiir Serisi III'te İtalya seyahatlerinin edebi meyvelerini de dahil etti. Bu izlenimler, Fransız Parnassianların etkisinden de yoksun olmayan deniz manzaralarıyla birleşti. Hem dağ yürüyüşleri hem de ressamlarla yakın temaslar, şairin sanatsal vizyonunun canlı netliğine katkıda bulundu; bu da renk bolluğu, sinestezi kullanımı ve ruh halinin ustalığıyla (Melekler Ağıtı) kendini gösterdi.

Yeniden Doğan Polonya

Birinci Dünya Savaşı patlak verdiğinde Piłsudski'nin partisi ve Lejyonlarla ilişkilendi. Praca Narodowa (Ulusal Çalışma) dergisini düzenledi, Spisz, Orawa ve Podhale Savunma Komitesi'ni kurdu. Bu bölgelerdeki plebisit için hazırlık çalışmalarına katıldı ve Spisz, Orawa ve Podhale broşürünü yazdı. Polonya bağımsızlığını yeniden kazandıktan sonra başkente yerleşti. 1921'de Yazarlar ve Gazeteciler Derneği başkanı oldu. Yedi yıl sonra Varşova Şehri Edebiyat Ödülü'nü aldı. 1931'de yaratıcı çalışmalarının 45. yıldönümü, 1937'de ise ellinci yıldönümü kutlandı. 1934'te Polonya Edebiyat Akademisi'nin fahri üyesi oldu. Franz Joseph Nişanı (1906), Altın Liyakat Haçı (1931) ve Polonya Restituta Nişanı Subay Haçı (1937) ile ödüllendirildi.

Przerwa-Tetmajer'in Eserleri Hakkında

Kazimierz Przerwa-Tetmajer'in şiirlerinin değerini hatırlayarak, burada düzyazı eserlerini daha ayrıntılı olarak anlatmak yerinde olacaktır. Ne yazık ki, sanatçıların hayatlarını konu alan çağdaş romanları (Ölüm Meleği, Bayan Mery) ve 1912 tarihli hicivli Bayan Opolska ile Bay Główniak Aşkı başarısız oldu. Popioły (Küller) (Stefan Żeromski, 1902) ile rekabet etme girişimi olan üç ciltlik romanı Koniec epopei (1913-1917 yılları arasında yayınlandı) da başarısız oldu. Ne yazık ki eser yazarın sağlığının bozulduğu ve dolayısıyla yaratıcılık ve ilhamının azaldığı bir dönemde yazıldı. Daha da kötüsü yazar, kitabın geçtiği Fransız İmparatorluğu dönemine aşina değildi.

Ancak daha önceki yüksek kaliteli eserlerinden bahsetmemek de zor. Bunlardan ilki, 1895'te Kraków'da yayınlanan Czas(Zaman) dergisinin düzenlediği bir yarışmada ödül kazanan ve bir yıl sonra yayımlanan "Ksiądz Piotr" adlı kısa öyküdür. Eleştirmenler de olumlu tepkiler verdi. Julian Krzyżanowski bunun tam anlamıyla bir kısa öyküden ziyade bir tablo olduğunu belirtti. Bazen de bir masal olarak tanımlanır. Olay örgüsünün olmaması karakteristiktir – Tetmajer, yaşlı bir kırsal bölge papazının hayatının son iki gününü anlatır. Papaz orgcuyla yaptığı konuşmalarda gençliğini, Polonya Kongre Krallığı ordusunda yüzbaşı olarak hizmet ettiği yılları, 1830 Ayaklanmasını ve hem kendi hem de soylu atalarının köylü tebaasına karşı işlediği günah ve hataların kefaretini ödemek için kırsal halk arasında çalışarak papazlığa girişini hatırlar. Şair, yaşlı rahibi, cemaatini içtenlikle seven ve Fransiskenliğin bir dokunuşuyla tıpkı kendisi gibi kışın solmasına hazırlanan bahçesindeki doğayı, çiçekleri ve ağaçları seven bir rahip olarak tasvir eder. Rahip hayatını boşa harcamadığına ikna olmuş bir şekilde (ölüm sanatına benzer şekilde) huzur içinde ayrılır. Peder Piotr, yazarının modernizmde çok yaygın olan ölüm korkusunu kasvetli, karanlık ve tehlikeli bir olgu olarak değil, yaşamın ve dünyanın doğal düzeninin bir unsuru olarak kesin bir şekilde sunması nedeniyle daha da takdire şayandır

(Fransisken Ölüm Rahibesi ve Budistlerin acı döngüsünden kurtuluşuna benzer şekilde olduğu söylenebilir.). Tartışmaya değer bir diğer eser ise, ilk olarak Varşova'da (1903-1910, beş cilt) yayımlanan ve 40 kısa öyküden oluşan "Na Skalnym Podhale" (Podhale Kayalıklarında) adlı seridir. Tetmajer, Podhale lehçesini (Homeros Yunancası veya Eski Kilise Slavcası kadar "özgün" ve aynı zamanda "arkaik" bir dil) kullanarak öncelikle İmparatoriçe Maria Theresa'nın (İmparatoriçe Teresa, 1717-1780) hükümdarlığı döneminde dağlıların yaşamlarını tasvir etti. Koleksiyon ayrıca ortaçağ kökenli kısa öykülerin yanı sıra Podhale'den ekonomik göç gibi önemli çağdaş konuları ele alan öyküleri de içeriyordu. Podhale kayalık bir bölge olduğu için tarıma elverişsizdi.

Serinin yaratılmasında Kazimierz Przerwa-Tetmajer'in, babasının arkadaşı olan Seweryn Goszczyński ile erken dönemde kurduğu temas büyük önem taşıyordu. Goszczyński, Podhale halk kültürünün ilk anlatımı olan "Tatra Dağlarına Yolculuk Günlüğü"nün yazarıydı. Tetmajer, sanayi devriminin uygarlığa girmeden önce, kayalık ve engebeli dağların insanlarının her yönüyle olağanüstü dünyasını ustaca resmederek romantik şairi geride bıraktı. Şiirsel vizyon, Podhale geleneklerinde yansıyan ve sürekli olarak ifade edilen ilkel ve otantik bir ruh halinin birleşik bir kavramının benimsenmesi ve korunması sayesinde tutarlıdır. Eserin bütünlüğü ayrıca Tatra Dağları'nın tutarlı tasviri ve lehçe üslubunun bir hikaye anlatıcısının özelliklerine sahip bir anlatıyı örmeye hizmet ettiği dikkatlice düşünülmüş dilsel tasarımla da sağlanır.

Tetmajer, özellikle güney Tatra bölgesine yaptıkları yağma seferleri sırasındaki maceralarıyla haydutların, genç çobanların ve avcıların ilkel (yani, temel, son derece değerli) kültürünü tasvir etti. Kayalık zirveler, ormanlar ve dağ meralarının fonunda, tutku dramaları ortaya çıkar ve yetenekli bireylerle karşılaşırız. Bunlar dağlık bölgelerin şarkı, dans ve hikaye anlatıcısı sanatçılardır. Yazar kahramanca bir profille, anıtsal figürlerle karakterler sunar. Bunlar, Homeros eserlerindeki ve Sırp "pevak"larının (J. Krzyżanowski) destanlarındaki karakterlere benzer, güçlü ve etkileyici kişiliklerdir. Her kısa öyküde derin bir otantiklik yaratmak için kendisinin küçük yaşlardan beri bildiği halk şarkılarından, atasözlerinden ve "masallardan" yararlanır. Özellikle arkadaşı yaşlı Sabała'nın öykülerinden geleneksel motifleri ödünç alır.

Serinin ilk iki bölümünün yayınlanmasının ardından, K. Przerwa-Tetmajer, edebi Lehçe yerine günlük Lehçe kullanması nedeniyle eleştirmenlerden olumsuz tepkiler aldı. Ancak eser, 1914 yılında "Książka" Yayınevi tarafından hazırlanan ve Leon Wyczółkowski'nin illüstrasyonlarını (Tatra Dağları'nın resimlerini içeren 12 renkli levha) ve Włodzimierz Konieczny'nin "çizim ve süslemelerini" (metinde 40 tam sayfa çizim, süsleme ve vinyet) içeren tek ciltlik "yıldönümü baskısı" olarak adlandırılan baskıda olumlu bir karşılık buldu.

Aşağıda şairin örnek bir şiirinin tercümesi ile sizi başbaşa bırakıyoruz.

Aşka Övgü

Sen en yüce güçsün, her şey sana boyun eğiyor, aşk!
Hayat şehvettir ve sen en büyük şehvetsin,
hayatın kendisine duyulan şehvet hariç; sen ruhun ruhusun ve hayatın kalbinin kalbisin, aşk!
Eğer en büyük mutluluk unutkanlık, cehalet ve kendi varlığının unutulması ise;
o zaman sen mutluluğun saadetisin, sen ki ruhun ve duyuların menbaasın
ve düşüncelere sarhoş edici bir son veriyorsun, aşk!
Eğer yanılsamalar tek iyilik ise,
o zaman sen en büyük iyiliksin,
en güçlüsüsün tüm yanılsamalar arasında, sen, gücün zirvesi,
ilkel, vahşi, dizginsiz, kutsal güç, aşk!
Eğer arzular tek koruyan hat ise umutsuzluk ve tiksinti uçurumuna düşmekten;
Eğer bunlar, can sıkıntısının derinliklerini aşabileceğiniz tek köprü ise;
eğer bunlar, şüphe ve tiksinti, dünyaya ve kendine karşı duyulan aşağılamanın acısından koruyan tek ilaç ise: o zaman sen, ey arzuların annesi, o hat, köprü ve ilaçsın,
sen insanlığın, aşkın kurtarıcısısın!
Zaman geçer ve inançlar değişir, tanrılar birer birer toz olur, bugün tapılır, yarın çiğnenir,
insanlığın gözleri önünden geçer ve asla geri dönmez:
sen, korku, açlık ve kıskançlık gibi sonsuza dek kalıcısın, onlar gibi kadim,
onlar gibi muzaffer, her şeyin üstünde yüce, hiçbir şey tarafından fethedilemez
ve asla, onlar gibi, aşkın kadim, vahşi gücü!

Doğanın cazibesi, güzelliği,
aşkın cazibesi ve güzelliğiyle karşılaştırıldığında neredesin?
Sen bir resmin çerçevesi gibisin,
güneşin parıldayan çemberi için bir gökkuşağı ışını gibisin.
Neredesin, gül yaprağı, sevgilinin dudaklarına doğru?
Neredesin, gökyüzünün safiri, mavi denizler, sevgilinin gözlerine doğru?
Neredesin, çınar ağaçlarının hışırtısı ve kuşların şarkısı,
bahar sabahında,s evgilinin sesine doğru?
Neredesin, eğrelti otları arasında sessiz bir mağara, yoğun sarmaşıkların altında,
sevgilinin sessizliğine doğru?
Neredesin, güneşin parıltısından soluk pembe kar,
sevgilinin bedeninin rengine doğru?
Neredesin, muhteşem çizgiler, dağların ve kayaların, ışıldayan bir gökkuşağının yayı,
muhteşem şelalelerin şeritleri, ince nergisler, coşkulu palmiye ağaçları,
uçan ve havadar bulutlar, sevgilinin bedeninin şekline doğru?
Neredesin, yumuşak yosun, kadifemsi yaprak, göğsünün ve elinin yanında?
Neredesin, ay ışığıyla aydınlanmış bir gecenin cazibesi,
güneşin uzaktaki dağların ardında doğduğu sabahın cazibesi;
Neredesin, sonbahar akşamlarının melankolisi, onun hüznünün yanında?
Neredesin, yaz öğleninin neşesi, onun neşesinin yanında?
Evet, sen en büyük güçsün, hayatın hayatısın, aşkın hayatısın!
En tatlı zevki ve acıyı sen veriyorsun; sen, ölüm gibi,
dünyevi evrenlerin kraliçesisin, ilksel güçsün, aşkın gücüsün!

AĞYAR GİBİSİN

Tuba Toprak

Bir yanım zemheri bir yanım bahar
Dört mevsim dağımda sen kar gibisin
Bu sevda maziden eski bir rüzgâr
Estikçe solumda sen var gibisin

Aah benim her yolu zorlu yokuşum
Gecenin koynuna tünemiş kuşum
Duvarları aşk kokan sırlı koğuşum
Vebali boynumda sen yâr gibisin

Dostun yarasıysa su bile yakar
Ateşler topladım Nemrutlar yıkar
İbrahim de bendim nâr benden bıkar
Attığın menzilde sen kor gibisin

Başımda şu kışın soğuk halları
Erir elbet buzlar açar dalları
Zehrolmaz bilesin Hakk'ın balları
Aah ülkem alnımda sen ar gibisin

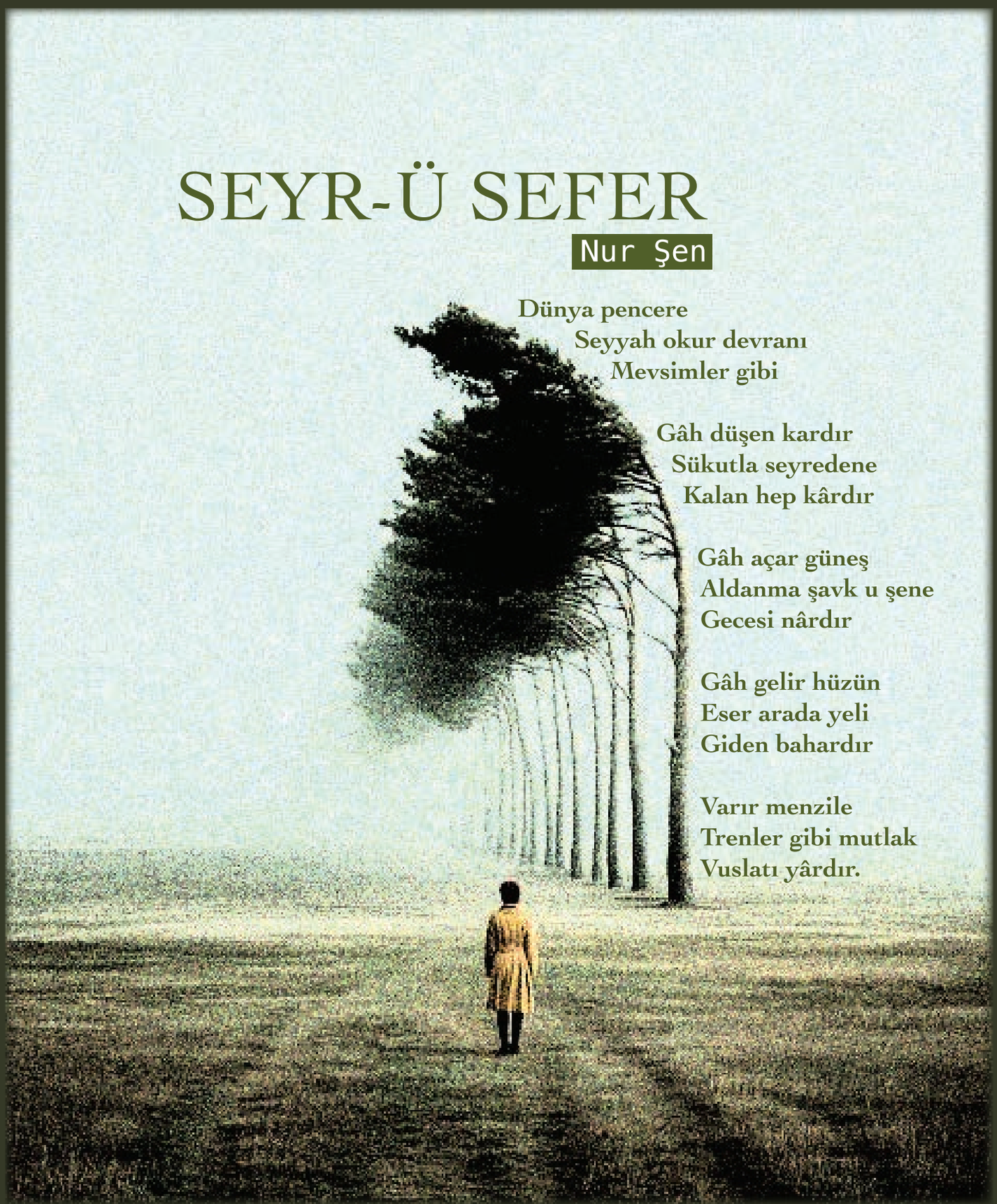
Yosun bağlar şimdi içtiğim dere
Hep serap düşümde akmaz bir kere
Bent vurmuş ağalar uydurmuş töre
Bahçeleri vuran sen hâr gibisin

Sustuğundan beri Davudi diller
Hep diken açtı ahmeri güller
Züleyha neylesin Yusuf gönüller
Şu zindan dünyaya sen dar gibisin

Yağmalanmış sevdam aşıklar mahzun
Kalemimde sözler zincirli masun
Bağrında türemiş bin türlü mecnun
Şimdi neden bana ağyar gibisin

SEYR-Ü SEFER

Nur Şen

Dünya pencere
Seyyah okur devranı
Mevsimler gibi

Gâh düşen kardır
Sükutla seyredene
Kalan hep kârdır

Gâh açar güneş
Aldanma şavk u şene
Gecesi nârdır

Gâh gelir hüzün
Eser arada yeli
Giden bahardır

Varır menzile
Trenler gibi mutlak
Vuslatı yârdır.

GURBET LAMBASI

Ali Cöre

Yağmur, o bildik inatla, sanki gökler yeryüzünün günahını yıkamak istercesine dökülüyordu o akşam. Şehrin ıslak caddelerinde ışıklar sulara karışıyor, kaldırım taşları gökyüzünü aynalar gibi yansıtıyordu.Yolun çizgilerini yağmur suları yutuyordu. Böyle bir havada sürüş yapmak çok zordu.

Bir sokak lambasının solgun sarısı altında bir taksi durdu. Direksiyonun başında, alnına düşen birkaç beyaz saç teliyle, elleri nasırlı, gözleri uzak bir noktaya kilitlenmiş bir adam oturuyordu: Taksici. Adı neydi ki, kim sorardı artık?

Motoru susturmuş, cam buğulanmıştı. Yağmurun tıkırtısı arabayı bir yalnızlık odası hâline getiriyordu. Gözleri karşıdaki evlerin pencerelerine takıldı. Perdelerin ardında sarı lambalar yanıyordu, huzurun, sıcak çorbanın, aile kahkahasının habercisi gibi. "Ne güzel!" diye düşündü içinden, "Onlar kendi evlerindeler… kendi yurtlarında."

Oysa o, binlerce kilometre ötede, dilini bilmediği bir diyarda, her türlü hava şartında, geceyi gündüze katıyordu. O da bir zamanlar akşam olunca evine çekilir, soba başında çocuk sesleriyle yorgunluğunu unuturdu. Şimdi ise direksiyonun her turunda biraz daha o huzurdan uzaklaşıyordu. Emekliydi güya ama bu, dinlenmek değil, sürgünün başka bir ismiydi. Paranın kıymeti ne burada kalmıştı, ne memlekette. Orada geçim ateşi, burada gurbet ateşi yakıyordu insanı.

Çoğu arkadaşı, onun bu hâline özeniyordu: "Avrupa'da yaşıyor, işi gücü yerinde..." Halbuki huzurun da güvenin de bir bedeli vardı. Yalnızlık. Sadece yaşadığı toplumda yalnızlık değil arkadaşları arasında da yalnızlıktı onun bedeli.

Bir akşam, direksiyon başında kendi kendine mırıldandı: "Belki de başka bir iş bulmalıydım… Mesaisi belli, akşamı, tatili belli. Bir evim, bir odam olmalıydı." Ama burada her şey bir duvar gibiydi: dil, sistem, bakışlar. Yine de pes etmedi; derneklerle görüştü, toplantılara katıldı, tanışmalar yaptı. Sohbetler hoş başlıyor, umut verici sözlerle bitiyordu:

"Tamam, bir düşünelim." Ve ardından hep o tanıdık sessizlik.

Sonra bir gün, bir iş adamları derneğine müracaat etti. Küçük bir sunum yapacak, bilgi ve tecrübesini paylaşacaktı. CV'sini istediler; gönderdi. Yıllar, eğitimler, projeler... bir ömrün hülâsasıydı o sayfalar. Toplantıda dosya okununca içlerinden biri sormuş:

"Bu bey şimdi ne iş yapıyor?"

Cevap kısa, sarsıcıydı:

"Taksici."

Salonda bir anlık sessizlik olmuş. O sessizlik, küçümsemeden daha keskin bir hançerdi. Oysa taksicilik onun tercihi değil, kaderinin tevafukuydu belki de. Ama kim anlar? Vize alamamıştı evet, ama asıl geçemediği sınır, insanların kalbindeki o görünmez önyargılardan, paradigmalardan örülü duvardı.

Arkadaşından gelen ve tesellivari cevap "Hocam, yoğunluktan dolayı…Ama seni buradakilerin hepsi duydu. CV'ni uzun uzun dinlediler." Anlamıştı; "ev danası" hikâyesi mi yine? Uzakta parlayan yıldızlar, yakında sönük kalanlar... Sanki taksicilik, onun bir tercihmiş gibi, gönül verdiği yolun bedeliymiş gibi. Neden gelmişti bu uzak diyarlara? Neyin kefaretiydi bu sürgün?

Gece eve döndü. Yağmur hâlâ yağıyor, ama bu kez camın dışında değil, içinde çağlıyordu. Küçük masasının başına geçti. Klavyenin karşısına oturdu. Yeni bir yazı yazmak isterken, kaynak ararken gözüne bir paragraf ilişti sanki bir tefe'ül ya da tevafuktu:

"Maruz kaldığımız sıkıntı ve meşakkatler karşısında asla sarsılmamalı, paniklememeliyiz. Şurası iyi bilinmelidir ki dünyanın bütün şeytanları toplansa dahi Allah'ın izni olmadan bize zarar veremez, bizi yürüdüğümüz yoldan alıkoyamaz.

O halde paniklemeye, ümitsizliğe düşmeye ve korkmaya gerek yok. Bilakis yürekli olmalı, ümidimizi korumalı, hatta çevremizdeki herkese ümit kaynağı olmalıyız. Bunun yanı sıra Allah'ın önümüze açtığı imkân ve fırsatları çok iyi değerlendirmeye çalışmalıyız.

Gerekirse çarşıda pazarda demircilik yapmalı, ayakkabı boyamalı, örgü örmeli ve tüm kalbimizle doğruluğuna inandığımız iman ve Kur'ân davasını devam ettirmeliyiz. Eğer yürüdüğümüz yol yanlış ise zaten şimdiye kadar yaptıklarımızın hesabını Allah'a veremeyiz. Ama yol doğru da biz inhiraf içindeysek, Allah'ın bir lütfu olarak sevk edildiğimiz bu yoldan sağa sola savruluyor veya gerisin geriye dönüyorsak bu takdirde bunun da hesabını veremez, üstelik -Allah korusun- 'dönekler' olarak tarihe geçeriz."

Bir süre sustu. Kelimeler, kalbine birer taş gibi oturmuştu. Olsundu -varsın taş dost elinden gelsin- şimdi dost ve arkadaşlarıyla imtihan zamanıydı. "Taksiciymişim!" dedi kendi kendine, buruk bir tebessümle. "Direksiyon da bir kürsü, yollar da bir dershane olabilir."

Ve o gece, ekranın beyaz ışığında yazmaya başladı.

Belki bir gün biri okur, bir an durur;

"Ah," der, "gurbet hepimizin payına düşen lambadır. O lamba ile önce dostlarını seçiyorsun."

GÜNLER BİRİKİR İÇİMDE

Zeynep Gülşen

Günler bazen birikir içimde. Akşamı, sabahı, öğlesi, ikindisi, gecesi. Güneşlisi, bulutlusu, yağmurlusu… Sessizce, fark ettirmeden. Bir gün diğerinden ağır ya da hafif olabilir mesela. Neden bilmiyorum. Bazen eriyip gittiğini hissederim koca bir günün. İçimdeki endişeler de gider heyecanlar da onunla. Nedir ki bir gün gerçekte? Anlamaya başladım onu içimde birikmeye başlayınca. Felsefe yapmak değil amacım; edebiyat? Belki biraz.

Bir sabah uyanırsın ve omuzlarında görünmeyen bir yorgunluk hissedersin ya. İşte o sabahlardan birinde başladı her şey. Asude, pencereyi açtığında havanın ne soğuk ne de sıcak olduğunu fark etti. Garip bir aralıktı bu. Gün henüz karar verememişti ne olacağına. İçinden bir ses "Bugün sıradan olmayacak." dedi. Nedenini bilmiyordu. Günün nasıl geçeceğini düşünme sırası değildi. Böyle yapsa zaten günler geçmezdi. Günler geçerken ne yapmalı ki?

Sokağa çıktığında her şey dünkü gibiydi. O zaman bugünün ne anlamı olabilirdi ki! Çok düşünmedi, ilerledi. Hafta sonunun sakinliği hissediliyordu. İnsanlar rahatlamak için basit meşguliyetler peşindeydi. Günün ritmi yavaşlamıştı. Saatlerin akışında farklılık yoktu ama "Günün nasıl geçti?" diye sorulsa herkesin cevabı farklı olacaktı.

Asude yürümeye devam etti. Yol boyunca annelerinin yanında yürüyen veya bebek arabalarında etrafa gülücükler dağıtan miniklere baktı. İçi ısındı. İçinde biriken günler de ısındı. O an zihninde oluşan düşünce pırıltılarına takıldı. Günün sakinliğine kıvılcımlar saçılmış gibi oldu. Zihin dünyasında fırtınalar esmeye, bulutlar sökün etmeye başladı. Okuduğu kitapların etkisinden olsa gerek. Kendi kendine yeni, anlamlı cümleler kurmak istiyordu.

İlk cümlesi şöyle oldu:

"İnsan ne garip bir varlık!"

Etrafa yeniden göz attı. Kendini bir sanatkar yerine koydu ve kaç bin yıllık beşer sanatına yeniden dikkat kesildi.

"Ne büyük emek ne muazzam bir sanat. Ona bahşedilen nüvelerin inkişafı ve vakte yayılan güzel işler…"

Günlere sığmayan zamana meydan okuyan anlar… İçimde biriken günleri değerli kılan tablolar… Kimliğim onlarda mı gizli? Veya onlar benden bir parça mı? Bilmiyorum. Bilsem ne çıkar onu da bilmiyorum.

Mesele bilmek değildi belki de. Hissetmek miydi?

İçimde biriken günler, cevaplardan çok sorularla büyüyor ve her biri hayata benden bir iz bırakıyordu. Hayat dediğimiz şey bu biriken günlerin usulca bizi biz yapmasından ibaret olabilir miydi?

O sırada gökte bir hareketlenme oldu. Asude beklemediği anda yağan yağmurda ıslanmamak için yol üstündeki kafeye girdi.

SAVAŞ PARADOKSU: KANLA BESLENEN MEDENİYET

Niyazi Sanlı

Ben savaşa sadece tanık olmadım; onun acısını iliklerime kadar hissettim. Hayatımın en büyük kırılmasıydı ve on yıl boyunca gecelerimi kabuslarla paylaştım. Savaşın ne demek olduğunu biliyorum çünkü ben sadece savaşın içinde kalmadım; savaş benim içimden geçti. Bu yüzden bir insanı öldürmenin veya savaşmanın hiçbir haklı gerekçesi olamayacağına dair inancım sarsılmaz bir sertliktedir.

Ancak insanlık tarihine baktığımızda karşımıza trajik bir gerçeklik çıkar: Hayatta kalmak için bir taşı sivriltip avlanmaya başlayan ilk insan aslında ilk teknolojinin temelini atmıştı. Hayatta kalmak için başka bir canlıyı öldürme zorunluluğu, zamanla bu silahların insana doğrultulmasına evrildi. Daha fazla toprak, daha fazla güç ve daha fazla hakimiyet arzusu silah teknolojilerini devasa boyutlara taşıdı. İroniktir ki bugün hayranlıkla baktığımız medeniyetler, sanat eserleri, haberleşme sistemleri ve devlet yapıları hep bu yarışın, yani dökülen insan kanının üzerinde yükseldi.

Birilerinin daha müreffeh yaşaması için bir başkasının ölmesinin gerekmesi insanlığın en karanlık paradoksudur. Ben buna "Savaş Paradoksu" diyorum. Savaş olduğunda insanlık ölüyor; ancak savaş (ve onun getirdiği rekabet) olmadığında insanlığın teknik ve toplumsal gelişimi sanki imkansız hale geliyor. Bu paradoks sadece dış dünyada değil, insanın ruhunda da işliyor. Acı, insanı sarsarak olgunlaştırıyor; tıpkı bir filozofun dediği gibi: "Savaş, her şeyin babasıdır."

Bu kanlı döngünün içinde yaşamak ve ilerlemenin bedelinin yıkım olduğunu bilmek tarif edilemez bir acı veriyor. Belki de asıl olgunluk bu korkunç paradoksu kabullenmek ve yine de barışın saflığında durabilme cesaretini göstermektir.

VAHDET GAYEM

Abdülkadir Doğan

Lütf-u ihsan yağar sağnak.
Hamd-ü senâ sanadır Hak.
Fakr-ü insan sağar kaynak.
Gök ve Arz'da âta var bak.

Beyt-i Hû'da, Yâr derûnda.
Makbul eren, alim bulsak.
Meth-i Hüda, var nurûnda.
Mahsul veren, bilim alsak.

Meşk ederdik silmek değil.
Sübhü meşke dil ferahnak.
Rabb'i tasdik bilmek değil.
Sübhaneke MÂ-AREFNAK.

Huş yar keder aşkı bilmez.
Pir-şah-gedâ zarif kalmak.
Hüşyar eder eşk eksilmez.
Misbah ya da arif bulmak.

Derûn Hakk'a mir'at olsun.
Göğü sarmış peyklere bak.
Uyûn köşke mirkat bulsun.
Sergi sermiş her yere Hak.

Derûnda aşk, göç bizdedir.
Hakk'ı bilen olmuş müştak.
Gözünde eşk güç dizdedir.
Eşki döken kurmuş kontak.

Âta: Lütuf, ihsan
Revnak: Ziynet
Dest: El
Eşk: Gözyaşı
Uyûn: Gözler
Mirkat: Basamak

UTANMANIN YİTİK SALTANATI VEYA ZARAFETİN TERK EDİLMİŞ ÇAĞI

Talha T.

- Her çağ, kendi gölgesini sır perdesine sarar;
fakat hakikatin nefesi er geç perdeyi aralar.. -

Kırık bir vicdan olarak
utanmayı özlüyorum.
Rüzgârın bile usul konuştuğu
o eski zamanları;
yüzü kızaran, bakışını yere indiren
hanımefendilerin narin sükûtunu…
Ve Petronius'un gölgesinde
zarafeti adeta bir sanat gibi taşıyan
beyefendilerin ağır adımlarını.

Bir sözün ağırlığı vardı o vakit;
bir susuşun itibarı,
bir bakışın terbiyesi…
İnsan kendini önce kendi gözünde tartardı.
Ayıp dediğin, insanı insan yapan
ince bir çizgiydi;
aşılınca yer yarılırdı sanki.
Utanmak, eksiklik değil,
ruhun kendi kendini temizlemesiydi.

Şimdi…
Şimdi utanç, alay konusu.
Kızarmak zayıflık;
mahcubiyet, kişilik bozukluğu;
susmak, içe kapanma sendromu…
Modern psikoloji, asırlık faziletleri
teşhis kutularına sıkıştırıp
üzerlerine soğuk bir teşrih ışığı tuttu.
Bize kalan ise
laboratuvar kokan bir insanlık.

Kendi gölgemize bile yabancılaştık.
Kalabalıklar büyüdü,
fakat gönüller daraldı.
Sesler çoğaldı,
ama kelimeler kabalaştı.
Gözler bakmayı,
yüzler kızarmayı unuttu.
Vicdan kendi sesini duyurmak için
taşlara vuruyor artık.

Ben ise…
İçimdeki eski dünyanın
çöküşünü seyreden bir yolcu gibi
hayallere yaslanıyorum.
Utancın bile bir asaleti vardı;
insanı eğmeden doğrultan
bir mütevazı ışıltısı…
Şimdi yitik bir hatıra gibi
avucumda sızlıyor.

Ah o eski zamanlar…
Bir ahlak atlası gibiydi;
her adımda ölçü,
her sözde eda,
her bakışta sorumluluk.
Şimdi ise göğe yükselen
cam binaların arasında
küçücük bir vicdan
taşıyormuşum gibi hissediyorum.

Ve belki de bu yüzden
kendimi bir anıtın dip taşında duran
yalnız bir yazı gibi görüyorum:
Silinmeye direnen,
eskimeye inat eden,
unutuldukça daha çok parlayan
bir vicdan parçası…
Bir çağdan arta kalan
son sıcaklık kırıntısı…

Ben…
Hâlâ utanmayı özlüyorum.
Belki de bu,
insan kaldığımın en sessiz ispatı.

KİM MUTLU YAŞAR?

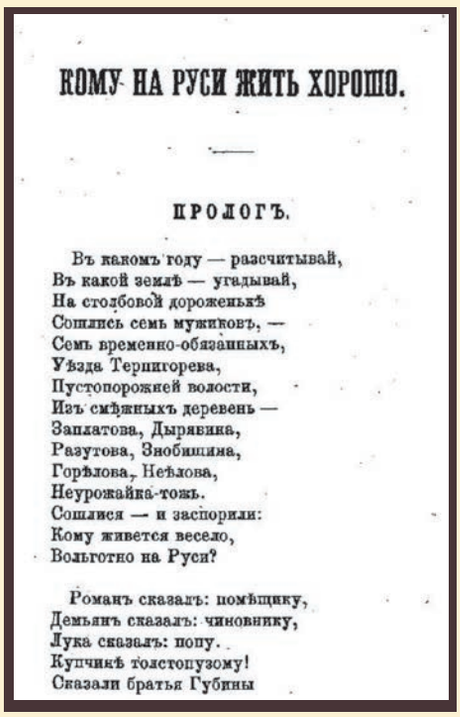
Semih Demir

КОМУ НА РУСИ ЖИТЬ ХОРОШО

Rus yazar, Nikolay Alekseyeviç Nekrasov'un "***Kim Rusya'da Mutlu Yaşar?***" (Кому на Руси жить хорошо) adlı şiir derlemesi eseri, 19. yüzyıl Rusya'sının toplumsal dokusunu ortaya koyan ve ülkedeki yapıyı ilmik ilmik işleyen mükemmel bir epik destandır. Yazımını uzun yıllara yayan Nekrasov, bu eserini yaklaşık 15 yıllık bir sürede tamamlamaya çalışmış ve hayatının son günlerine kadar eserin üzerinde çalışarak Rus halkının kolektif vicdanını kâğıda dökmüştür.

Toplumsal Bir Panoramanın Başlangıcı olan eserin kurgusu bir yol ağzında karşılaşan yedi köylünün girdiği ilginç bir iddia ile başlar. Serfliğin ***(toprak köleliği)*** 1861 yılında kâğıt üzerinde kaldırılmasından sonra bu yedi köylüye, "***Rusya'da kim mutlu, özgür ve rahat yaşıyor?***" sorusunu sordurmuştur. Sorunun cevabını bulmak için yola koyulan bu yedi adam toprak ağalarından din adamlarına, köylü kadınlardan sarhoşlara kadar toplumun her katmanıyla görüşür. Bu yolculuk aslında yazarın okuyucuyu Rus coğrafyasının en ücra köşelerine ve halkın en derin dertlerine götürdüğü edebi bir araçtır. Halkın her kesiminin gözünden dönemin Rusya'sı hakkında bizlere bilgi vermektedir.

КОМУ НА РУСИ ЖИТЬ ХОРОШО.

ПРОЛОГЪ.

Въ какомъ году — разсчитывай,
Въ какой землѣ — угадывай,
На столбовой дорожкѣ
Сошлись семь мужиковъ, —
Семь временно-обязанныхъ,
Уѣзда Терпигорева,
Пустопорожней волости,
Изъ смѣжныхъ деревень —
Заплатова, Дырявина,
Разутова, Знобишина,
Горѣлова, Неѣлова,
Неурожайка-тожъ.
Сошлися — и заспорили:
Кому живется весело,
Вольготно на Руси?

Романъ сказалъ: помѣщику,
Демьянъ сказалъ: чиновнику,
Лука сказалъ: попу.
Купчинѣ толстопузому!
Сказали братья Губины

Nikolay Nekrasov'un incelemesinde öne çıkan en çarpıcı unsur 1861 reformunun yarattığı hayal kırıklığıdır. Köylüler özgür kalmıştır ancak mülksüzdürler. Toprak sahipleri ise eski güçlerini kaybetmiş ama hala baskıcıdırlar. Yazar bu geçiş dönemini bir ucu köylüye, diğer ucu efendiye çarpan büyük bir zincirin kopuşu olarak betimler. Eserdeki her karakter mutluluğu bir başkasında ararken aslında kimsenin —ne zenginin ne de fakirin— sistemin çarpıklığı içinde huzur bulamadığını fark eder.

Eserin edebi gücü Nekrasov'un Rus halk edebiyatına, masallarına ve şarkılarına olan hâkimiyetinden gelir. Şiirlerin ritmi tarlada çalışan bir işçinin şarkısını veya bir ağıtı andırır. Özellikle "***Matrona Timofeyevna***" bölümünde Rus kadınının çektiği ağır çileler, aile içi şiddet ve toplumsal baskı müthiş bir gerçekçilikle anlatılır. "Kadın Mutluluğunun Anahtarı" adlı bölümde ise Rusya'da mutlu bir kadın bulmanın imkânsızlığı kuvvetle vurgulanmıştır.

Nekrasov, eserini tamamlayamadan hayata gözlerini yummuştur. Ancak kitabın sonlarına doğru "***mutluluk***" kavramı bireysel refahtan toplumsal bir bilince doğru evrilir. Eserin sonunda karşımıza çıkan ***Grişa Dobrosklonov*** figürü mutluluğu kendi zenginliğinde değil, halkının uyanışında ve özgürlüğünde bulan genç bir idealisti temsil eder. Bu aslında Nekrasov'un Rus halkına bıraktığı bir umut ışığıdır.

Kim Rusya'da Mutlu Yaşar? bir dönemin siyasi ve ekonomik analizini şiirsel bir dille sunan, Rus köylüsünün ruhunu ve coğrafyanın sertliğini en çıplak haliyle yansıtan ölümsüz bir başyapıttır. Ayrıca Nekrasov'un bu devasa eserinde 1861 Reformu (Serfliğin Kaldırılması) ve bu sürecin en ağır yükünü taşıyan kadınların konumu eserin omurgasını oluşturur.

Nekrasov, Rusya tarihinin en büyük dönüm noktalarından biri olan serfliğin kaldırılmasını bir kurtuluş değil, bir trajedi olarak resmeder. Eserin genelinde hâkim olan hava, eski düzenin yıkıldığı ama yeni bir düzenin kurulamadığı o kaotik geçiş dönemidir. Köylüler efendilerinden özgürleşmişlerdir ancak ekip biçecek toprakları yoktur. Toprak hâlâ soyluların elindedir ve köylü özgür bir birey olarak değil, hayatta kalmak için yine eski efendisine muhtaç bir kiracı olarak yaşamaya devam eder. Nekrasov reformu şu meşhur dizesiyle özetler: "Büyük zincir koptu / Bir ucu efendiye, diğer ucu köylüye çarptı." Bu, sistemin çöküşünün sadece ezilenleri değil, o sisteme alışmış olan ezenleri de perişan ettiğini gösterir. Soylular çalışma alışkanlığı olmayan, ellerinden köleleri alınmış, görkemli ama içi boş kütüklere dönüşmüşlerdir.

Eserin en sarsıcı bölümlerinden biri olan Köylü Kadın (Krestyanka) bölümü Rus edebiyatında kadının toplumsal konumuna dair yazılmış en güçlü metinlerden biridir. Nekrasov mutluluk arayan yedi köylüyü ***Matrona Timofeyevna*** ile tanıştırır. Matrona halk arasında mutlu olduğu söylenen bir kadındır ancak onun ağzından dökülen hayat hikâyesi tam tersini kanıtlar. Matrona'nın hikâyesi bir kadının sadece devlete veya toprak ağasına değil, aynı zamanda kocasının ailesine de köle olduğunu gösterir. Kayınpederinin baskısı, ağır tarla işleri ve sürekli aşağılanma Rus köylü kadınının günlük rutinidir. Matrona'nın ilk çocuğu Demuşka'nın trajik ölümü (yaşlı bir dedenin gözetimindeyken domuzlar tarafından parçalanması), Rus kırsalındaki cehaletin ve ihmalin en karanlık yüzünü temsil eder. Tüm bu acılara rağmen Matrona yıkılmaz; o, Rus halkının dayanıklılığını, inancını ve içsel gücünü simgeler. Ancak onun vardığı sonuç nettir: "***Kadınlar arasında mutlu birini aramayın, çünkü mutluluğun anahtarı kaybolmuştur.***"

Özetle diyecek olursak Nekrasov için 1861 yılı, Rusya'nın prangalarından kurtulduğu bir yıl değil, prangaların sadece şekil değiştirdiği bir yıl olmuştur. Kadınlar ise bu yeni düzende bile en ağır yükü omuzlamaya devam eden kesimdir.

Hikâye Rusya'nın geniş topraklarında yedi köylünün (sadık tebaalar) bir yol ayrımında karşılaşmasıyla başlar. Köylüler mülk sahibi, memur, papaz, tüccar, bakan ve hatta Çar'ın kendisi dâhil olmak üzere Rusya'da kimin gerçekten mutlu olduğunu tartışmaya başlarlar. Tartışma o kadar büyür ki birbirlerine girmek üzereyken sihirli bir kuş onlara dileklerini gerçekleştiren bir masa örtüsü verir. Bu örtü onlara yiyecek ve içecek sağlar ancak tek bir şartı vardır: Bu sorunun cevabını bulana dek evlerine dönmeyeceklerdir.

Köylülerin ilk durağı bir Papaz olur. Papaz onlara mutluluğun onur, huzur ve zenginlik demek olduğunu ancak kendisinin bunlardan hiçbirine sahip olmadığını anlatır. Halkın yoksulluğu nedeniyle cenaze ve düğünlerden aldığı paranın vicdan azabı olduğunu söyler.

Ardından bir Toprak Sahibi (Pomeşçik) ile karşılaşırlar. Eski toprak ağası serfliğin kaldırılmasından sonra dünyasının başına yıkıldığını anlatır. Eskiden sınırsız gücü ve görkemli bir hayatı varken şimdi mülkünün bakımsız kaldığını ve eski saygınlığının bittiğini söyler. Köylüler anlar ki eski ezenler de yeni düzende mutsuzdur.

Yolculuk bir köy panayırına uzanır. Burada köylüler halkın arasına karışır. Sahne votka kokusu, şarkılar ve yoksullukla doludur. Burada Yakim Goli adında bir köylüyle tanışırlar. Yakim köylünün mutluluğunun sadece çalışmak ve birazcık sarhoş olup dertlerini unutmak olduğunu savunur. Bu bölüm halkın kolektif acısını ve sabrını yansıtır.

Köylüler "Eğer erkekler arasında mutlu yoksa belki kadınlar arasındadır." diyerek Matrona Timofeyevna'yı bulurlar. Matrona çevresinde şanslı ve mutlu olarak bilinen bir kadındır. Ancak Matrona onlara hayatını anlattığında çocuklarının kaybını, kocasının askere alınışını, kırbaçlanışını ve bitmek bilmeyen emeğini dinlerler. Matrona'nın hikâyesi şu meşhur sözle biter: "***Rus kadınında mutluluğun anahtarını aramayın, çünkü onu Tanrı bile kaybetti.***"

Eserin sonunda köylüler tam umutlarını yitirmek üzereyken genç bir ilahiyat öğrencisi olan Grişa ile karşılaşırlar. Grişa diğerlerinin aksine maddi bir zenginlik veya kişisel bir konfor peşinde değildir. O, hayatını Rus halkının uyanışına ve özgürlüğüne adamıştır. Grişa halkın çektiği acıları anlatan ama aynı zamanda büyük bir uyanışı müjdeleyen şarkılar söyler. Köylüler fark etmese de okuyucuya verilen mesaj şudur: Gerçek mutluluk bireysel bir zenginlikte değil, toplumun özgürlüğü için verilen mücadelede ve ruhsal uyanıştadır. Nekrasov destanını yedi köylünün sorusuna doğrudan bir evet cevabı vererek bitirmez. Ancak okuyucuya şunu hissettirir: ***Gerçekten mutlu olan kişi başkalarının mutluluğu için savaşan ve halkının ruhunu uyandıran kişidir.***

Yedi köylü Grişa'nın yanından geçerken onun aradıkları kişi olduğunu henüz fark etmemişlerdir; ancak şair Rusya'nın geleceğinin bu aydınlanmış gençlikte olduğunu ilan eder. Bu yönüyle eser sadece bir ağıt değil, aynı zamanda bir toplumsal uyanış manifestosudur. Nekrasov'un bu dev eseri Rus halkının bitmek bilmeyen sabrına bir saygı duruşu niteliğindedir; ancak asıl zaferin cehalet zincirlerini kıran bir bilinçle geleceğini müjdeler.

Nekrasov'un 19. yüzyıl Rusya'sında sorduğu "Kim mutlu?" sorusu, aradan geçen 150 yıla rağmen günümüz modern toplumunda da yankılanmaya devam eden evrensel bir paradokstur. Bugün serflik sistemi fiziksel olarak tarihe karışmış olsa da modern insanın ekonomik güvencesizlik, bitmek bilmeyen çalışma saatleri ve tükettikçe mutlu olma yanılsaması içinde benzer bir ruhsal pranga taşıdığı söylenebilir. Nekrasov'un köylüleri gibi bizler de mutluluğu statüde, servette veya başkalarının hayatlarında ararken yazarın asıl cevabı olan toplumsal fayda ve kolektif uyanış gerçeğini çoğu zaman gözden kaçırıyoruz. Matrona'nın hikâyesindeki kadın mücadelesi bugün hala farklı formlarda devam ederken Grişa'nın temsil ettiği başkası için yaşama ideali, bireyselleşmiş günümüz dünyasında gerçek huzurun anahtarı olarak geçerliliğini koruyor. Dolayısıyla bu eser sadece tozlu bir tarih kitabı değil, adaletin, eşitliğin ve iç huzurun nerede olduğunu sorgulayan her modern birey için güncel bir pusula niteliğindedir. Modern dünyada fiziksel kölelik bitmiş olsa da ekonomik güvencesizlik ve bireysel yalnızlık içinde mutluluk hâlâ aranan bir cevaptır. Eser bize gerçek huzurun bireysel bir kaçışta değil, toplumsal adalet ve kolektif bir bilinçte olduğunu hatırlatan zamansız bir sorudur. Belki de bu soruyu hepimiz defalarca kendi kendimize sormuşuzdur.

ÇEVRE BİLİNCİNİN OLUŞMASINDA AİLENİN ROLÜ

Prof. Dr. Zafer Ayvaz

Çevre bilinci ne kadar erken yaşlarda oluşursa o kadar verimli ve kalıcı olur. Bu bakımdan ebeveynlere büyük bir sorumluluk düşmektedir. Anne-babanın, çocuğun yetişmesinde çok büyük bir rolü vardır. Evladına çevreyi kirletmemek ve tabii, kültürel, tarihi varlıklara zarar vermemek, onları korumak gibi konularda örnek olmalı, nasihat etmeli, telkinde bulunmalıdır. Bu varlıkların bize birer emanet olduğu şuurunu çocuklarına benimsetmelidir.

Bilindiği gibi çevreyi kirletme konusunda en büyük etkenlerden birisi aşırı üretim ve tüketim şeklinde tarif edebileceğimiz israf yani savurganlıktır. Çağımızda tüketim alışkanlıklarımızın ve yaşama tarzımızın değişmesi israfın artışında büyük rol oynamıştır. Çoğu faaliyetlerimizde daha fazla madde ve enerji sarfıyla daha az fayda temin ediyoruz. Bu yaşayış tarzına bir hayat kanunu gibi bağlanmışız ve bırakamıyoruz. Yaya gidebileceğimiz yere otomobille gidiyor, merdiven çıkmak yerine asansör kullanıyoruz. Bunda plânsızlığımızın ve hayatı bir koşuşturmaya döndürmemizin de büyük bir payı var.

İsrafın her yönüyle önüne geçmeye çalışmalıyız. Bu hareketlerimizle çocuklarımıza da örnek olmalıyız. Gereksiz yanan lamba, damlatan musluk, yalıtımsız ısınma, düşüncesizce çöpe atılan kâğıt, teneke kutu ve cam ambalajlar kolayca önleyebileceğimiz savurganlıklarımızdır.

Sanayileşme ne yazık ki ekonomiyi ön plana alan, şehirleşirken çevreyi gözetmeyen, sadece kendini düşünen bir insan tipi ve toplum oluşturdu. Halbuki insanlar toplu halde yaşayan, diğerlerine karşı sorumlulukları olan, bu sorumlulukları yerine getirdiği durumlarda gerçek mutluluğu tadan varlıklardır. Kendi kabuğuna çekilmiş, çevrelerine alakasını kesmiş, sadece maddi menfaat ilişkisi dışında başka bir irtibatı olmayan kişiler aslına bakılırsa yalnızlığın derin girdaplarında mutsuz bir hayat yaşamaktadırlar. Ruhen yüksek insanlar maddi açıdan zayıf olsalar bile çevresine karşı son derece saygılı, karıncayı bile incitmekten çekinen başkalarını mutlu etmenin lezzetini tatmış kişilerdir.

Bu yüksek ruh haletini çocuklarımızın da yaşaması konusunda en büyük görev önce anne-babaya daha sonra da öğretmenlere düşmektedir. Aslında milli yapımız ve dinimiz bu ruhun oluşması için gerekli argümanlara sahiptir. Yeter ki biz yaşayışımız ve okullarımızdaki eğitim planlarımızla bunları hayata geçirmeye gayret edelim. Yaşanır bir gelecek için elbirliğiyle çalışalım.

CUNTA

Mehmet Karadayı

İstanbul'un sonbahar güneşi, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi'nin karşısındaki küçük parkın banklarına oturmuş altı gencin üzerine vuruyordu. Türk Dili Edebiyatı Bölümü öğrencilerinden oluşan o meşhur, altı kişilik ekip her zamanki yerde toplanmış derslerin verdiği yorgunluğu atmaya çalışıyorlardı. Henüz soğuklar yüzünü göstermemiş olmasına rağmen parktaki çınar ağaçlarından sarı yapraklar dökülmeye başlamıştı. Bu parkta çiçeklerin kokusu havaya karışır, çınar ağaçları en koyu gölgeyi sunar, küçük fıskiyeden dökülen su huzur yayar, güvercinler kanat çırparak takla atar, kelebekler rengarenk parlardı. Hemen yanından geçen iki şeritli yola rağmen bu parkta sesizlik ve dinginlik bulunurdu. O yüzden bu altı kafadarın toplanma mekanı olmuştu. Ders çıkışında buradaki banklara oturur tatlı tatlı sohbet ederlerdi. Her biri sadece aynı bölümde okumakla değil, karakterlerinin keskin zıtlıklarıyla da birbirine kenetlenmişti.

Enver uzun boylu, edebiyatın kadim ruhunu taşıyan bir gençti. Şiir okumaya ve yazmaya duyduğu derin tutku onu grubun melankolik ve düşünceli yüzü yapıyordu.

Osman Nuri tam tersine, yuvarlak hatlı ve sürekli dağınık saçlıydı; kelleşme sinyali veren başını gizlemek için mi bilinmez, elinde asla eksik etmediği deri bir evrak çantasıyla gezer, her an hazır bir espriyle ortama neşe katardı.

Bahadır sert mizacına rağmen kahkahalarıyla tanınan, her konuya iddialı bir giriş yapmayı seven, meydan okuyucu ruhtu.

İlyas sessiz ve sakin bir görüntü çiziyordu. Çevresindekiler içten pazarlıklı duruşunun aksine onun ne kadar samimi ve dosdoğru biri olduğunu iyi bilirdi.

Hâdi grubun en zayıf ve en uzunuydu; cana yakınlığı ve her fırsatta bir şeyler ikram etme adetiyle, grubun misafirperverlik kalkanıydı.

Mansur ise her zaman bir elit izlenimi verirdi. Meşhur bir yazarın oğlu olması ona doğal bir hava katmıştı. Dersleri pek takip etmese de keskin zekası sayesinde her sınavdan sıyrılmayı başarırdı.

Birden ortada kaybolan Hâdi her zamanki cömertliğiyle arkadaşlarına dondurma alıp gelmişti. Paketler açılırken her zaman mantığı önceleyen İlyas, "Durun!" dedi, "Şu içindekileri bir okuyalım." Ancak şair ruhlu Enver pratik zekayla öne atıldı. "Ne diyorsun sen ya! Zaten hızlıca yiyeceğiz! Hâdi'nin parasına yazık olmasın, önce yiyelim sonra okuruz!" Bu, önce ye, sonra düşün felsefesi herkese mantıklı gelmişti ki dondurmaların tadını çıkarmaya başladılar. İlyas dayanamamış ve paketi çevirip içindekileri okumuştu. Birden yüzü düştü. "Beyler," dedi dudaklarını buruşturarak "içerikte sakıncalı bir madde var."

Herkesin suratı asıldı. Daha birer diş ısırdıkları dondurmalar şimdi utançla çöpe atılıyordu. Enver, "İşte hep bu acelecilikten!" dercesine kafasını bir sağa bir sola sallıyordu.

Tam o anda Osman Nuri aniden başını kaldırdı, gözleri ışıl ışıl parlıyordu. Elindeki buruşuk dondurma paketini çöpe atarken iddialı sesiyle konuştu: "Gelin bir cunta kuralım!"

Herkes ona şaşkınlıkla baktı. Osman Nuri fikrini açıklıyordu: "Madem şeytan, nefis ve dünya bir koalisyon kurmuş bizi günaha çağırıyor biz de bir cunta kuralım. Onlara darbe yapalım! Tıpkı ihtilal yapan askerler gibi, birbirimizi korumaya alalım. Günah işleyeni en ufak bir müsamaha göstermeden anında uyaralım. Böylelikle onun kayıp gitmesine engel olalım. Var mısınız?"

Derin bir sessizlik oldu. Fikir çılgın olduğu kadar cazipti de. Sessizlik zımnen bir kabuldü aslında. Ayağa kalkıp tokalaştılar. Anlaşma bu şekilde mühürlenmiş oldu.

Enver, Osman Nuri, Bahadır ve Mansur Kadıköy'e gitmeye karar verdiler. Enver ve Bahadır'ın yeni aldıkları eğitim bursları her ay yaptıkları geleneksel lahmacun partisini finanse edecekti.

Antepli lahmacuncuya doğru yaya olarak yola koyulmuşlardı. Kampüsten uzaklaşırken bir dolmuş ani bir frenle sağa yanaştı. Magirus'un kapısı tıslayarak açıldı ve genç bir kız indi. Enver gayr-ı ihtiyari kafasını çevirmiş ve kızı görmüştü. Başını tekrar çevirdiğinde yüzünde patlayan bir gazetenin acısıyla sarsıldı. Elini hızla yüzüne götürdü. Yanağı alev alev yanmaya, kulağı çınlamaya başlamıştı.

Osman Nuri elinde sıkıca katladığı gazeteyi Enver'in suratına indirmişti. Enver bakışlarını kızgınlıkla Osman Nuri'ye çevirdiğinde Osman Nuri göğsünü şişirerek elindeki gazeteyi gösterdi ve gürledi: "Cunta günahtan korur!"

Enver hem bozulmuş hem de öfkelenmişti. "Günahtan böyle mi koruyacaksın sen beni?" diye bağırdı Enver. Osman Nuri omuz silkti, kafasını hafifçe sola yatırdı ve ellerini "Ben anlamam." dercesine kaldırdı ve ağzından bir kelime döküldü. "Cunta!" Biraz önce yaptıkları anlaşmaya sadık kalmak zorundaydı Enver. Daha fazla bir şey demeden başını eğdi. Bahadır ve Mansur şaşkınlıkla gözlerini kocaman açmışlardı. Enver'in sessiz kalması üzerine yürümeye devam ettiler. Osman Nuri bir koşu onlara yetişip beraber yürümeye başladı. Enver alev gibi yanan yanağını sıvazlayarak arkalarından geliyordu. Bu tatsız olayı unutmaya karar vermiş gibi lahmacuncuya girip bir masa seçtiler.

Siparişleri verdikten sonra masadaki mezelerden atıştırmaya başladılar. Osman Nuri evrak çantasını sandalyesinin yanına koymuştu. Keyifle büyük bir ekmek dilimini patlıcan yoğurtlamasına daldırmış tam ağzına götürüyordu ki yan masadan bir çığlık duyuldu: "Garson!"
Bir kızın olanca gücüyle attığı bu çığlık herkesin o yöne bakmasına sebep olmuştu. Osman Nuri de bu çığlığa kayıtsız kalamamış ve başını çevirmişti. Yüzünü tekrar masaya döndürüp yoğurtlu lokmayı ağzına yaklaştırdığı anda hayatı boyunca duymadığı bir acıyla irkildi.

Enver'in sağ elinin beş parmağı Osman Nuri'nin yüzünde kıpkırmızı net çizgiler çizmişti. Lokması, yoğurdu ve patlıcanıyla birlikte suratına ve masaya yayılmıştı. Enver, mağrur bir ifadeyle ellerini iki yana açtı ve Osman Nuri'ye bakarak zaferle haykırdı: "Cunta günahtan korur!"

Osman Nuri rezil olmuş bir halde, alev alev yanan yanağını serinletmek için koşarak lavaboya gitti.
Bahadır kahkahalarla geriye yaslandı. Konuşmaya çalışıyor ama gülmekten sesi çıkmıyordu. Mansur, gülmekten sandalyesinden düşmüştü. Kalkıp oturduktan sonra gülmeye devam etti. Bahadır son bir gayretle toparlanıp, "Bu cunta işi bize göre değil be! Biz muhabbet fedaisiyiz. Vazgeçelim bu işten!" dedi. Mansur da Enver de Bahadır'ın teklifini onayladı.

Osman Nuri lavabodan döndüğünde gençlerin masası tüm lahmacuncunun ilgi odağı olmuştu. Durumdan aşırı rahatsız olan Osman Nuri çantasını kaptığı gibi kendini dışarıya attı. Bahadır arkasından koştu ama yetişemedi.

Masaya döndüğünde lahmacunlar gelmişti. Kalan üç kişi Osman Nuri'nin payını aralarında bölüştüler. Hesabı Mansur ödedi. Bahadır ise "Haydi bu işi tatlıya bağlayalım." diyerek herkesi baklava yemeye davet etti.

Sakin, küçük bir parkın bankında kurulan cuntadan geriye kalan tek şey, Enver ve Osman Nuri'nin yanaklarında zonklayıp duran kızıl izlerdi. O akşam Osman Nuri Enver'i arayıp özür diledi. Enver de aynı şekilde karşılık verdi. Bir daha da o altı kişilik dost meclisinde cunta lafı ağza alınmadı. Onlar, arkadaşlarını seven, zaman zaman derslerini asan, lahmacun yiyen ve birbirlerini günaha girmekten kendi yöntemleriyle koruyan, muhabbet fedaisi bir ekip olarak kalmaya devam ettiler.

GÜL DEVRİ

RC GNCTRK

Ne şiddetli bir zamandaki mekân;
Her yer alt-üst, her şey yer ile yeksan.
Sanırım geliyor gelmekte olan,
Ama bu gelen Gül devri, dönüyor Gül ile devran.
Yağmalandı her şey, yağmalandı iskân;
Uzakta değil, yakındır beklenen.
Değişiyor çağ, değişiyor tüm zeman;
Kimse farkında değil belki ama,
Gizli sırlar içinde, muskalar içinde,
Aynen ve kâtibeten...
Herkes seyrediyor, konuşuyor lakin;
Yok hakikati söyleyen.
Biraz daha sabr-ı cemil diliyorum,
Asla lazım değil benim görmem;
Çünkü biliyorum, eminim ve mutmainim.
Ki tüm işaretler göründü, hem de zımnen;
Bu gelen Gül'ün devri,
Aleyhissalâtü vesselâm.

GURBET ELDEN TURNALARA

Y.Selim Kocaman

On yıldır hasretim dağ ve taşına,
Hasretimden aklar düştü başıma.
Tuz yerine zehir girdi aşıma,
Turnalar, ülkemden haber getirin.

Bozkırın kokusu hâlâ burnumda,
Hayalin belirir her an yanımda.
Özlem dolu efkârımda, yâdımda,
Turnalar, ülkemden haber getirin.

Vardığınız yerde bir mola verin,
Vatan toprağına yüzünüz sürün.
Dostun selamını bana duyurun,
Turnalar, ülkemden haber getirin.

Dağları aşıp da uçun gurbete,
Müştak oldum, düştüm çaresiz derde.
Birkaç nadan çekti ülkeme perde,
Turnalar, ülkemden haber getirin.

Kocaman diyor ki: "Vatanım, canım;
Yollara bakmaktan soldu her yanım.
Dinse bu özlemim, olsa imkânım..."
Turnalar, ülkemden haber getirin.

BİR BAHAR İHTİMALİ GİBİ BU COĞRAFYA

Fuat Çomaklı

Bu coğrafyanın insanı fırtınayı ilk görüşte ateşe sarılmaz. Rüzgâr sert eser, dallar eğilir fakat kök yerindedir. Bu toprakların insanı bilir ki ateş yakmak kolaydır, asıl marifet küller soğumadan yurt kalabilmektir. Zor zamanlarda sesi kısılabilir, adımı yavaşlayabilir ama kalbi aceleye düşmez. Sabır burada edilgen bir bekleyiş değil, vaktini bilen bir bilgeliktir. Karanlık uzadığında bile umudu avuçlarında tutar, incitmeden taşır. Çünkü bilir ki gece ne kadar uzun sürerse sürsün, sabah mutlaka yolunu bulur.

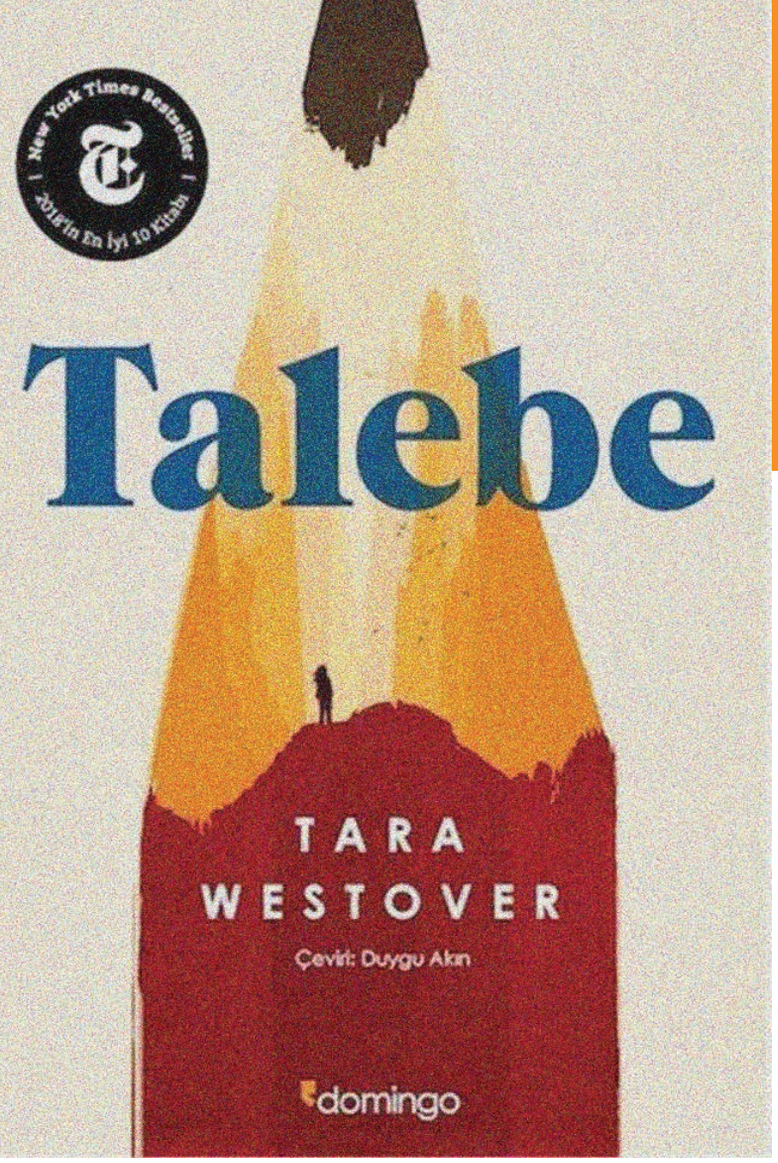
Mevsimler şaştığında, rüzgâr yönünü kaybettiğinde, takvimler soğuk günleri uzattığında Anadolu sükûnetini korur. Göğsünü rüzgâra döner ama elini taşa uzatmaz. Yakıp yıkmak yerine onarmayı, gürültü yerine ölçüyü seçer. Yağmur vaktinde yağdığında, güneş yeniden yerini hatırladığında neyin yapılması gerektiğini de bilir. Bu bir anlık tepki değil, uzun bir hafızanın sesidir. Yüzyılların öğrettiği şudur: Doğru olan aceleyle değil, sabırla görünür.

Bazen kış uzar. Soğuk tahmin edilenden daha uzun kalır. Kimi zaman rüzgârın hiç dinmeyeceği sanılır. O anlarda kimi sesler yükselir kimi adımlar sertleşir. Fakat Anadolu insanı bilir ki gürültü geçicidir, derinlik kalıcıdır. Beklemek yorucu olabilir, sabır ağır gelebilir ama denge eninde sonunda yerini bulur. Terazi sessizce ama şaşmadan doğrulur.

Ve vakti geldiğinde… Bu coğrafyanın insanı konuşmadan da gereğini yapar. Kimseyi suçlamadan, kimseyi incitmeden sadece olması gerektiği gibi. Sabırlıdır, sabreder. Bazen bu sabır uzun sürer. Ama o sabrın içinde kırılmamış bir umut vardır.
Umut Anadolu coğrafyasının yamaçlarında her daim yeşeren nadide bir güldür. Kar altında kalır, rüzgârla savrulur fakat kökü derindedir. Mevsim döndüğünde yeniden açar. Sessizce, vakarla, kendiliğinden…

Bu topraklar beklemeyi bilenlerin yurdudur. Fırtınalar geçer, iklim yumuşar. Rüzgâr yön değiştirir fakat sabırla yol alan kalp menzilini şaşırmaz. Dün böyleydi, bugün de böyledir, yarın da böyle olmaya devam edecektir.

KİTAP İNCELEMESİ

TARA WESTOVER

TALEBE

Metin Özdemir

"İnsanlar mucize ister, kendilerine umut verecekse, iyileştiklerine inandıracaksan ne versen yutarlar. Oysa sihir diye bir şey yoktur. Sadece beslenme, egzersiz ve bitkisel özellikleri yakından öğrenmek vardır. Gel gör ki insanlar ıstırap içindeyken bunu kabul edemezler."

Talebe, isteyen, talep eden demektir. Öğrencinin kendi eğitimini talep etmesi.
Bu kitapta Idaho dağlarında, dünyadan izole bir ailede doğan Tara'nın çocukluğu anlatılır. Okul yoktur, doktor yoktur. Baba devlete ve modern hayata karşıdır. Çocuklar evde, çöplükte ve tehlikeli işlerde çalışır. Tara daha çocukken korku ile itaat arasında sıkışır. Tara'nın bir doğum belgesi bile yoktur. Hayatta bedenen olsa bile resmiyette olmayan Tara'nın var olma ve kendini inşa öyküsüdür bu. Kitabımız "Sevdiklerimizden gerektiğinde kopabilir miyiz?" sorusuna cevap aynı zamanda.

Tara hiçbir zaman okula gönderilmez. Okuma yazmayı kendi kendine öğrenir. Matematik, tarih, bilim… hepsi eksiktir. Babasının inançları ailede sorgulanamaz bir otorite halindedir. Tara'nın dünyası dağ ve evden ibarettir.
Anne bitkisel ilaçlara ve alternatif tedavilere inanır. Baba ne derse olur. Anne çocuklarını korumak ister ama çoğu zaman susmayı seçer. Tara annesinin bu sessizliğini ileride çok sorgulayacaktır.
Ailenin bir ferdi olan Shawn, Tara'ya ve diğer kardeşlere fiziksel ve psikolojik şiddet uygular. Aile bu durumu inkâr eder. Tara için en yıkıcı şey yaşadıklarının gerçek sayılmamasıdır. Hafızasından bile şüphe etmeye başlar.
Bir ağabeyinin üniversiteye gitmesi Tara'nın zihninde bir kapı aralar. Üniversite nedir? Sınav nedir? Tara hiçbir temel bilgisi olmadan üniversiteye hazırlanmayı kafasına koyar. Bu, ailesine karşı atılmış sessiz bir adımdır.
Tara üniversiteye kabul edilir. Ama burada her şey yabancıdır: sınıf düzeni, dersler, öğrenciler… En basit kavramları bile bilmez. Kendini yetersiz hisseder ama pes etmez. İlk kez öğrenmenin ne demek olduğunu fark eder.
Tarih ve felsefe dersleri Tara'nın dünyasını altüst eder. Öğrendikleri babasının anlattıklarıyla çelişmektedir. Tara için bu dönem yalnızca akademik değil, kimliksel bir kırılmadır.
Tara değiştikçe ailesiyle arası açılır. Aile onun bozulduğunu düşünür. Tara ise ilk kez kendi düşüncelerine sahip olmanın bedelini ödemektedir: yalnızlık.
Tara burs kazanarak Cambridge'e gider. Burada artık yalnızca öğrenen değil, düşünen biridir. Kendini ilk kez zeki ve yeterli hissetmeye başlar. Ama geçmişi peşini bırakmaz.
Aile içi şiddeti kabul etmek zorunda kalır. Annesinin ve babasının inkârı Tara'nın en büyük hayal kırıklığı olur. Gerçeği savunmak ile ailesini kaybetmek arasında bir seçim yapmak zorunda kalır.
Tara ailesiyle bağlarını büyük ölçüde koparır. Bu bir özgürlük olduğu kadar büyük bir yas sürecidir. Eğitim ona bilgi kazandırmıştır ama aynı zamanda ağır bir bedel ödetmiştir.
Kitap eğitimin sadece okul değil, kendini tanıma, geçmişi sorgulama ve gerçeği sahiplenme süreci olduğunu vurgulayarak biter. Tara artık sadece bir öğrenci değil, kendi hikâyesinin yazarıdır.
Talebe eğitimin insanı ailesinden bile ayırabilecek kadar güçlü bir dönüşüm olduğunu anlatır. Bu, bilgiyle gelen özgürlük kadar onun acısını da gösteren bir öykü...

Keyifli okumalar!

YURTTAŞ KANE: SİNEMANIN DEĞİŞEN DİLİ

Sadık Uyar

CITIZEN KANE

CITIZEN KANE

"Tüm zamanların en iyi filmi hangisidir?" sorusu sinema tarihinde en çok tartışılan konulardan biridir. Bu soruya verilen cevaplar kişiden kişiye değişse de, birçok eleştirmen ve sinema otoritesi aynı noktada buluşur: Yurttaş Kane.
1941 yılında çekilen bu film, yalnızca başarılı bir yapım olmanın ötesine geçerek sinema sanatının anlatım biçimini kökten değiştiren bir dönüm noktası olarak kabul edilir. Üstelik bu film, henüz 25 yaşında olan Orson Welles tarafından yazılmış, yönetilmiş ve başrolünde oynanmıştır. Bu durum bile tek başına eseri sıra dışı kılmaya yeter.

Film, medya patronu Charles Foster Kane'in ölüm döşeğinde söylediği gizemli bir kelimeyle başlar: "Rosebud". Bu kelimenin anlamını çözmek için bir gazeteci Kane'in hayatını araştırmaya başlar. Ancak izleyiciye sunulan hikâye, klasik bir biyografi anlatısı değildir. Kane'in hayatı, farklı insanların hatıraları üzerinden parçalı şekilde aktarılır. Bu anlatım biçimi, gerçeğin tek bir bakış açısından kavranamayacağını güçlü bir şekilde hissettirir.

Her karakter Kane'i farklı bir şekilde tanımlar: kimine göre idealist, kimine göre baskıcı, kimine göre ise yalnız bir adamdır. Ancak bu anlatıların hiçbiri Kane'i tam anlamıyla açıklayamaz. Film, izleyiciye şu soruyu yöneltir: Bir insan gerçekten bütünüyle anlaşılabilir mi?

Film yüzeyde büyük bir medya imparatorunun yükseliş hikâyesini anlatıyor gibi görünse de, aslında çok daha derin bir temaya sahiptir. Kane, hayatına ideallerle başlar; halkın yanında olmayı hedefler. Fakat zamanla güç onu değiştirir ve başlangıçtaki değerlerinden uzaklaşır. Bu yönüyle film, "Amerikan rüyası"nın karanlık yüzünü gözler önüne serer.Kane'in sahip olduğu servet ve güç, onun içsel boşluğunu dolduramaz. Devasa malikanesi Xanadu, aslında onun yalnızlığının ve duygusal yoksunluğunun somut bir yansımasıdır. Her şeye sahip olan bir adamın, aslında hiçbir şeye gerçekten sahip olamayışının trajik hikâyesidir bu.

Filmin merkezindeki "Rosebud" kelimesi ise yalnızca bir nesneyi değil, çok daha büyük bir anlamı temsil eder. Bu kelime, Kane'in çocukluğunu, kaybettiği masumiyeti ve basit mutluluğunu simgeler. Başarıya ulaşırken geride bırakılan değerlerin sembolüdür. Kane'in özel hayatı da bu trajediyi destekler. Ne ilk eşiyle ne de ikinci eşi Susan ile gerçek bir bağ kurabilir. Susan için yaptığı büyük fedakârlıklar bile aslında bencilliğinin bir yansımasıdır. Onu mutlu etmek yerine kendi gücünü kanıtlamaya çalışır. Sonunda Susan da onu terk eder ve Kane tamamen yalnız kalır.
Bu yalnızlık, çocukluk travmalarının da etkisiyle daha da derinleşir. Annesi tarafından küçük yaşta gönderilen Kane'in içindeki boşluk hiçbir zaman dolmaz. Film boyunca bu eksiklik, farklı şekillerde kendini gösterir.
İlginç olan nokta ise, Yurttaş Kane'in vizyona girdiği dönemde büyük bir başarı elde edememiş olmasıdır. Gişede beklenen ilgiyi görmemiş, hatta eleştirilerle karşılaşmıştır. Oscar ödüllerinde de aday olduğu birçok kategoriden yalnızca birini kazanabilmiştir.

Ancak yıllar geçtikçe film yeniden keşfedilmiş ve değeri anlaşılmıştır. Bugün ise sinema tarihinin en önemli eserlerinden biri olarak kabul edilir. Özellikle kullandığı yenilikçi teknikler, alışılmışın dışında anlatım dili ve kurgu yapısı, onu benzersiz kılar. Orson Welles'in bu filmde ortaya koyduğu yaratıcılık, sinemanın sınırlarını zorlamış ve sonraki kuşakları derinden etkilemiştir. Bu nedenle Yurttaş Kane, yalnızca bir film değil, aynı zamanda bir okul, bir referans noktasıdır.
Sonuç olarak, "en iyi film" kavramı her ne kadar öznel olsa da, Yurttaş Kane'in bu unvanı hak ettiğini savunanların sayısı oldukça fazladır. Çünkü bu film, sadece bir hikâye anlatmaz; insan doğasını, gücü, yalnızlığı ve kaybedilen değerleri sorgulayan evrensel bir anlatı sunar. Ve belki de en önemli soruyu izleyiciye bırakır:
İnsan her şeyi kazandığında, gerçekte neyi kaybetmiş olur?

OLABİLMEZ

Mirhafiz Babayev

Dünya belədir, bil, əbədi şad ola bilməz!
Şeytanəsifət, yaxşıya imdad ola bilməz!

Heyfa, babam Adəm də uyub iblisə əvvəl,
Qabillər ara ömrümüz abad ola bilməz!

Yafəs məsəlin Tanrı çəkib ayədə heybət,
Ondan Nuha iman ilə övlad ola bilməz!

Nuhun gəmisi seçdi bütün safları, pisləri,
Qan ilə gəlib, çün xələf azad ola bilməz!

Var, Tanrı verə əmri və ya hansısa, xaqan,
Qan tökmədə cəllad isə, səyyad ola bilməz!

Sərt olmaq üçün fürsət ola, döymə dəmiri,
İş mayədədir, xəncəri-fulad ola bilməz!

Yazmış bu Mühafiz belə ibrətli qəzəl də,
Fəxr eyləmə hər kəs vəli, ustad ola bilməz!

KALB KÜLTÜRÜ

Ertuğrul İncekul

Tasavvuf, İslâm hakikatinin insan vicdanı tarafından duyulup hissedilmesi mesleğidir. Bu itibarla da onu, yaşadığı hayatın şuurunda olmayanlar idrak edemeyecekleri gibi, başkalarına ait menkıbelerle teselli olanlar da anlamayacaklardır.

Hakk'a ulaşmaya bir buraktır kalb kültürü. Teoriden ziyade pratiktir. Kula kul olmadan ziyade Hakk'a kul olmaktır. İdraktir, şuurdur. Retorik değil, yaşamın kendisidir. Cevabını kendimiz bulmamız gereken bir arayıştır.

Kalb kültüründe fertler ahlaklı ve faziletli yaşamayı, erdemli olmayı bir hayat biçimi kabul ederler.

Mistisizm değildir. Kalbin ezeli ilmine tabi olmaktır. Hayatın yorumuna ve varlığa ait uyanık olma ve farkındalık halidir.

Kulluğun bir boyutu da hürriyettir. Masiva yani Hak'tan gayrı her şeyden kalben azade kalma hali ve tam bir özgürlük manifestosudur.

Hiçbir şeye sahip değilken herşeye sahip olduğu anda önceki durumunu muhafaza edebilenin yaşama hakkı vardır demiyor mu sultanlar sultanı?

Post-hümanizm her değeri ve insani olanı acımasızca yok etmeye devam ediyor. Mana ve ulvi değerler cesedin yalan dünyasına feda ediliyor. Vicdanın sonsuz huzur vadisini hortlaklar istila ediyorlar. Günümüz insanı merhametsizce bir darlık uçurumuna itiliyor. İnsan tanrı olmaya zorlanıyor ve bu imkansızlığın altında can veriyor. Halbuki kulluğun ve aczin bilincinde olarak Rabbe teslim olmaktan daha büyük bir kurtuluş var mı?

"Kendinizle baş başayken yalnız hissetmeyecek şekilde kendinizi eğitiniz." diyordu Tarkovsky. Ne yerinde bir söz! Elimizden telefonlarımız ve dijital oyuncaklarımız alındığında da mutlu olabilir muyuz? Hedonizme kurban dopamin bağımlısı günümüzün zavallıları olmaktan kurtulup başımızı ve ufkumuzu sonsuz ve ulvi olan alemlere çevirebiliyor muyuz?

Rabbin huzurunda iken yâdımızdan O'na ait olmayanlar silinip gidiyor mu? Seçimlerimizi yaparken "O razı olur mu? diyebiliyor muyuz? O'ndan bize gelenlere isyan değil de rıza ve sabır gösterebiliyor muyuz?

Rıza Tevfik "Cihan gönül kadar geniş değildir." der. Cihana sığamayan insan kalbe sığar. Kalb limanı izni ve tecrübesi olan her fırtınazedeye açıktır. Sığınmayı bilene en güvenli limandır kalb. Başımızdan aşağı sağnak sağnak yağan belaların en muhkem kalesi ve zırhıdır kalbimiz. Zira sırra giden yol kalbin merkezindedir.

Doğu inandıklarını yaşamayı terketti. Batı inandıklarını çıkarları uğruna kullanmayı tercih etti. İkisi de kaybetti. Şimdi yeniden kalbin engin aleminde neşvü nema bulacak yepyeni ruhlara, yepyeni canlara ihtiyacın ötesinde ihtiyaç var. Ahlaki değerleri kalbine ve ruhuna içiren, hali ile kalbi aynı ritimde atan cananlara çok ağır yükler düşüyor. Kendini en kusurlu bilme şahikasından, başkalarının kurtuluşunda kendi kurtuluşunu arayan hakikat havarilerine hava kadar, su kadar ihtiyaç var. Bu havarileri uzakta değil kendi iç alemimizde arayıp bulma, ortaya çıkarma sorumluluğumuz var. İçimizde barışa ermeden, dünyaya nasıl barış gelecek?

İçi boş olan dik başlı olur, içi dolu olan ise başak misali eğilir. İsyan, hatalarımıza, erdemli olamayışımıza, savrulmuşluğumuza olmalı değil mi? Elest bezminde verilen sözümüzü ne çabuk unuttuk? Kalplerimiz şahit olmadı mı bu sözlerimize? "İşittik ve itaat ettik!" demedik mi Rabbimizin huzurunda?

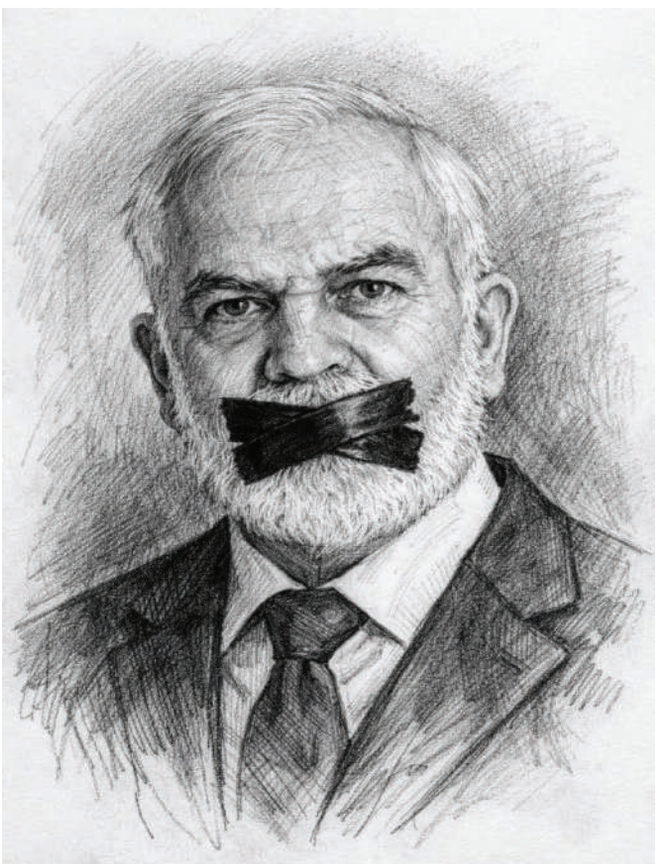
Bugünlerde ruhi anaforların ve ahlaki çöküntülerin tel tel döküldüğüne, Epstein dosyaları denen rezaletlerin her bir yana saçıldığına ve daha dünyada iken bile rezil rüsva olarak cezalarını çekmeye başladıklarına şahit oluyoruz.

Âyette "(Evvela) siz kendinize bakın." buyruluyor. Kalb balansı, ruh iffeti ve istikameti çok hayati bir mesele. Makro aleme tesir etmenin yolu mikro alemden geçiyor olsa gerek.

Sonuç olarak yaptıklarımız, okuduklarımız, söylediklerimiz ve ürettiklerimiz ile hatırlanacağımız bir dünya sahnesinde rolümüzü oynamaya devam ediyoruz. William Shakespeare bakışı ile "Geçmiş, artık yeni oyunun önsözü sayılmalı, gelecek ise senin ve benim gösterimize bağlı."

AHMET TURAN ALKAN:
FİKRİN AHLAK MUHASEBECİSİ…

Recep Atıcı

“Sizden şüphelenmekte yerden göğe haklıyız efendim; mâziniz köpüklü yayla derelerinde yerli sabunla çitilenmiş bir beyaz mendil kadar temiz, şahsî servetiniz havsalamızı kurutacak derecede cüz’î, beşerî zaaf siciliniz insanı tedirgin edecek ölçüde fukara. Buna mukabil itibarınız anlaşılmaz ölçüde vâsi; tahsil kariyeriniz hiç kimsede imrenti uyandırmayacak derecede sıradan ama Türkçeye hâkimiyetiniz ve tasarrufunuz “âlâ” derecede; iknâ ve nüfuz kabiliyetiniz şaşırtıcı, millete hizmet siciliniz parlak muvaffakiyetle müzeyyen. Hele “dolgun başakların boynu bükük olur” kabilinden bir tevâzuunuz var ki, ardında alışageldiğimiz mülk ve dünyâ nîmetlerini bulamayınca biz darmadağın oluyoruz efendim! “Vird”iniz Hakk, tavsiyeniz sa’y ü gayret, telkininiz sabır, teşvikiniz müspet ilim, istikametiniz sulh ve teennî. Sizden şüphelenmekte biz yerden göğe haklıyız efendim! Bu portre o kadar alışılmadık çizgilerle yüklü ki, ne kadar “Dur hele foyası çıkar yakında!” diye imâl-i fikr etsek beklentilerimiz boş çıkıyor. [1]

Bu ifadeler Ahmet Turan Alkan’ın Zaman Gazetesi’nde yayınlanan “Ada” başlıklı yazısından alınmıştır. Maalesef ülkemizde bazı şeyler hiç değişmediği için o bu yazıyı, iki buçuk yıl sonra hiçbir kelimesini değiştirmeden tekrar yayınlar. Bu yazıda sözü edilen kişi ise M. Fethullah Gülen Hocaefendi’dir. Alkan, bu yazısında ironik methiye esaslı, retorik açıdan güçlü, tezat, istihzâ ve mübalağa unsurlarını kullanarak yazmıştır ki bu biraz da ona mahsus bir üsluptur.

Peki kimdi Ahmet T. Alkan?

Alkan 1954 yılında Sivas'ta doğdu. İlk ve orta tahsilini Sivas'ta tamamladı. 1978’de Ankara SBF'nin İdare ve Siyaset Bölümü'nden mezun olduktan sonra Sivas’a döndü. Burada Hakikat gazetesinde kadrolu fikir işçisi olarak iki yıl çalıştı. Ardından 1980’de Tatvan’da askerliğini yaptıktan üç yıl sonra (1985) Cumhuriyet Üniversitesi’ne akademisyen oldu ve burada “İkinci Meşrutiyet Devrinde Ordu ve Siyaset” üzerine yaptığı çalışmasıyla doktor unvanı aldı. [2]

Yazarlık kariyerinin başlangıcı ise 1974’te, Sivas’ta çıkan mahalli Anadolu Gazetesi’nde yayınlanan ilk köşe yazısıyla başladı. Daha sonra Türkiye Günlüğü, Tarih ve Toplum, Dergâh, Türk Edebiyatı, Yeni Türkiye gibi dergilerde yazdı. Ayrıca yirmi yılı aşkın Zaman Gazetesi ve Aksiyon Dergisi’nde köşe yazarlığı yaptı. Alkan’ı Türk edebiyatı ve basın dünyasında özgün bir noktaya taşıyan ise “Altıncı Şehir” adlı eseriydi. Edebiyat çevrelerinde büyük yankı uyandıran bu eser, A. Hamdi Tanpınar’ın ünlü “Beş Şehir” eserine bir nazire niteliğinde olup, Sivas’ın ruhunu ve kültürel derinliğini ustalıkla tasvir eder. [3]

Türkçe’ye Hâkimiyeti ve Üslubu

Alkan, son yarım yüzyılda kelimeyle ahlâk arasında hâlâ bir bağ kurulabileceğini hatırlatan nadir yazarlardan biriydi. Onu yalnızca bir denemeci, bir hatıra veya köşe yazarı olarak tanımlamak eksik olur; çünkü onun metinleri türler arası değil, daha çok hâller arasında gezinir. Hüzünle ironiyi, siyasî şuurla ferdî rikkati, tarih bilgisiyle gündelik hayatın inceliklerini aynı cümlede buluşturabilen nadir yazarlardan biridir o.

Kendine özgü bir üslubu olup zeki biriydi. Bu zekâsını yazılarında çok ince retorik söylemlerle yansıtırdı. Fıtraten de mizaha yatkın biri olduğundan, okuyanı yormadığı gibi kendisini severek okuturdu. Mizahlarında yapaylığa kaçmayan bir retorik asıl tercihiydi ve onun okunurluğunu sağlayan da bu yönüydü. Ayrıca onun yazarlığı, erken dönem metinlerinden itibaren kelimeye duyulan hürmetle başlar. Anadolu’nun ağırbaşlı ahlâkıyla şekillenen dili, sonradan Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi’nde aldığı formel eğitimle çatışmadı; aksine, onun yazılarında nadir rastlanan bir terkip hâlini aldı. İlk yazılarında bile cümlenin sadece bir fikir taşıyıcısı değil, ahlâkî bir sorumluluk alanı olduğu hissedilir. Nitekim o, “Kelimeyi hoyratça kullananın düşüncesi de hoyrat olur; çünkü dil, zihnin edebidir.” [4] der.

Alkan’ın metinlerinde sıkça karşılaşılan melânkoli, karamsar bir ruh hâli değil, geçiciliğin farkında olmanın doğurduğu bir dikkat hâlidir. ‘Hikâye Biraz da Böyledir’ başlıklı yazısında, gündelik hayatın küçük sahnelerinden büyük hakikatlere yürürken şu cümleyi kurar: “İnsan, kaybettiklerini hatırladıkça değil, hatırlamaktan vazgeçtiğinde fakirleşir.” [5] Bu ifade onun yazı dünyasını gösteren anahtar cümlelerden biridir.

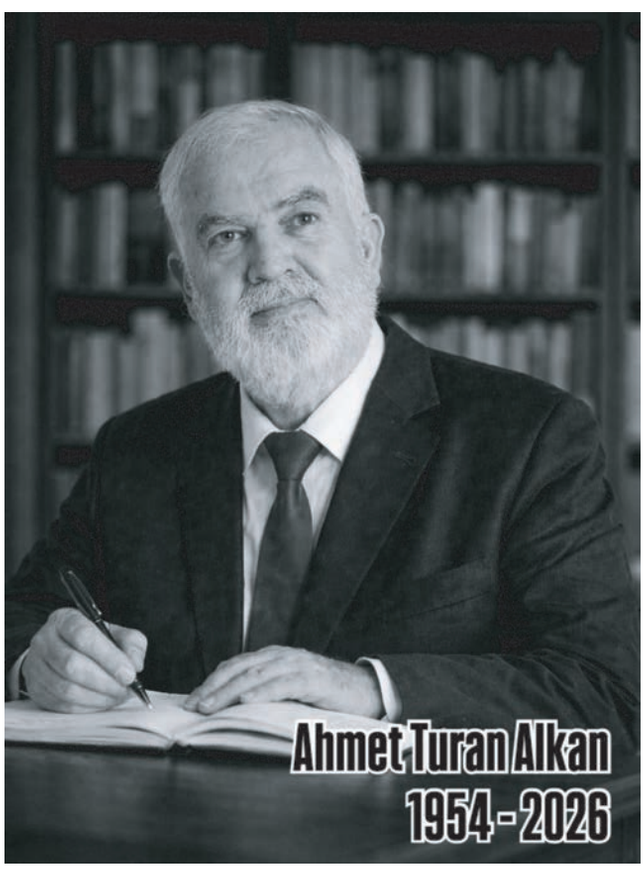
Onun dil hassasiyetinin ironik yüzü ise “Recai Güllap” imzasıyla yazdığı metinlerde daha belirgindir. Bu isim onun mizah maskesi değil, hakikati ironi üslubunu kullanarak söylemenin zarif bir yoludur. Mesela bir yazısında: “Memlekette herkes her şeyden anlar oldu; bilmediğini bilen kalmadı. Ben de bu yüzden hiçbir şeyden anlamamaya karar verdim.” [6] der. İroni şeklinde dile getirilen bu ifade aslında bir geri çekilmeden ziyade, yüksek bir eleştiri üslubudur.

Alkan’ın köşe yazılarında ise genellikle günlük politikanın gürültüsüne kapılmadan yazdığı görülür. Son çalıştığı Zaman Gazetesi yazılarında çoğu zaman doğrudan hüküm vermekten imtina eder. Fakat bu, bir belirsizlik değil, bilinçli bir ahlâkî tercihtir ki, “Her şeyi söylemek mümkün olabilir; ama her şeyi söylemek mecburiyet değildir.” [5] cümlesi bu tavrını özetler. Cenazesinde konuşan Ali Bulaç: “… Alkan, kamusal kimliğiyle üslup sahibi bir yazardı. Kişi olarak ise son derece efendi, çelebi ve kibardı. Memleketimizin yetiştirdiği önemli bir münevver, mütefekkir ve kıymetli bir akademisyendi. Türkçeyi çok derinlikli ve bilinçli kullanırdı. Dil onun için sadece bir anlatım aracı değil, bir ahlâk meselesiydi.” [7] der.

Maalesef bu ahlâkî duruş ağır bir bedel ödemesine neden oldu. Zaman Gazetesi'nde yazmış olmak onu suçlu ilan etmeye yetti. Oysa yazılarında şiddet, nefret ve tahkir içeren ya da suça teşvik eden tek bir satır yoktu. Buna rağmen tutuklandı ve mahkemeye çıkarıldı. Savunmada kurduğu, "Ben yazıyı bir çağrı aracı değil, bir vicdan muhasebesi olarak gördüm." [6] dese de kendini anlatmakta zorlandı. Zira, muhatap olduğu kimselerin vicdanları tefessüh etmişti.

Fethi Gemuhluoğlu'nun dediği gibi: "Bu memleket pis bir kedi gibi, kendi yavrularını yiyor!" [8] Hem de kaç nesil, kaç kuşak feda edildi. Hala da doymuş değil. Bu yüzden onun ömrü hayal kırıklıklarıyla geçti. Bunlardan en sonuncusu ise öldürücü darbe şeklindeydi. Zira, en yakın dostları bile onu terk etmişti. Kitaplarının yayınevi onu muhatap kabul etmediği gibi, tavır da koymuştu. Bütün bunlar onu kahretti ve bu yüzden kendi küpüne zarar verdi.

Hapiste geçirdiği aylar da onu yormuştu. Yaptığı ilk savunmalarından birinde bu durumu şöyle ifade etmişti: "Belki malumatınız yok, bize 500 gündür ağır tecrit uygulanıyor. Bize vatan haini muamelesi yapılıyor, bu resmî bir tutum. Şunu yapmamı istiyorlar; içerde akıl sağlığımı kaybedeyim. Benim kafayı oynatmamı bekleyen devletime dargınım, küskünüm." [9]

Ancak herşeye rağmen şu ifadeler onun yiğitçe duruşunu göstermekteydi: "Yazdıklarımla ve fikri duruşumla gurur duyuyorum. Yazdıklarımdan dolayı kesinlikle pişman değilim. İktidardan özür dilemedim ve dilemeyeceğim. Onun lütfuyla zindandan çıkmaktansa, onun zulmüyle hapis yatmayı tercih ediyorum. Benim için şereftir, iftihar kaynağıdır. Boğazımı kesen bıçağı yalamayacağım. Zalimden af dilemeyeceğim. Siyasetin memurlarına 'N'oolur beni tahliye edin!' diye yalvarmayacağım…" [10] Ayrıca, yaptığı o savunmada; "Ben 20 yıldır yazdım. Zaman gazetesinin yazarıyım. Kayyım gelinceye kadar da yazdım. İnandığım şeyleri yazdım." dedikten sonra "Bu tavrım benim evlatlarıma, torunlarıma bırakacağım en manidar mirastır. Çünkü hapisten sağ çıkıp çıkmayacağımı bilmiyorum." [11] demişti.

Yirmi iki ay içeride tutulduktan sonra 10,5 yıl ceza verilerek bırakılmıştı. Kararın Yargıtay'da bozulmasını beklerken aldığı onama haberi şoke etti. Tekrar hapishaneye dönmek; 'sağ çıkıp çıkmayacağını bilmediği' için çok ağır geldi. Çevresi bir çıkış yolu aradı fakat bulamadı. Eski tanıdıklarından da fayda göremedi. Aksine kendisi gibi yazar olan biri- onun fikir ve muhasebe ahlâkını bilmesine rağmen- elinde bir metinle geldi ve altına imza atarsa kararın düzeltileceğini söyledi. Okudu, düşündü; kabullenmesi kolay değildi. Fakat aile çevresi de vicdan yapıyordu. Gönülsüzce 'Tamam' dedi. Ölüm haberinden sonra sosyal medyada dolaşan metin oydu.

Halbuki, "Sizden merhamet beklemiyorum. Sadece somut kanunları hayata geçirebilirseniz başka ihsan istemem." demişti. Hakkındaki davada yargılayanla yargılanan arasında bir fark olmadığı kanaatindeydi. Bu yüzden kendisinin baskı altında olduğunu bildiği gibi yargının da farklı bir baskı altında olduğunu tahmin ediyordu. Savunmasında söylediği; "Sanki bu salonun üstünde büyük ağabeyin tehditkâr bakışları geziniyor." [12] cümlesi bunun deliliydi.

Ancak şunu da bilmek gerekir. Böyle zamanlarda dil, kalbe rağmen tezat şeyler söyleyebilir. Sahabeden Ammar bin Yasir (r.a) buna örnek değil mi? Hatta, Hz. Peygamber (s.a.s) ona; "Şayet sana tekrar böyle yaparlarsa, aynı taktikle ellerinden kurtulmaya bak." [13] şeklinde cevaz da verdi. Dışarıdan, "Keşke yapmasaydı, izzetini sonuna kadar koruyabilseydi!" demek kolay. Ancak hassas, kırılgan ve naif bir kişiliğe sahip Alkan için bu hiç de kolay olmadı.

İstemeyerek de olsa o metni imzaladı. Fakat bu onun içine hiç sinmedi. O metin yayınlandığında bu sadece bir özür metni olmayıp Alkan için bir kırılma, bir yıkım ve ruhsal bir çöküntüye dönüştü. Çünkü bu durum, daha önce mahkemede "Boğazımı kesen bıçağı yalamayacağım. Zalimden af dilemeyeceğim." diyen onurlu bir adamın hapse girme tehdidiyle nasıl diz çöktürüldüğünün acı bir kanıtıydı. Eğer sorgulanacak veya suçlanacak birileri varsa o da onun gibi onurlu bir yazarı kendi kalemiyle kendi ruhunu hançerletmek zorunda bırakanlardı.

Bundan sonra o, bildiğimiz üretken, esprili, hayata ironiyle bakan biri değildi. Onun yerine başta kendine, sonra herkese, her şeye küsmüş bir adam zuhur etti. O kadar ki bu hadiseden sonra sağlığını ihmal etti, çok basit doktor kontrollerini bile yaptırmadı. Sanki yaşam sevincini yitirmiş, o içindeki meraklı oyunbaz çocuğu öldürmüştü. Silivri hapishanesine geri dönmedi belki. Fakat evini kendisi için mahpushaneye çevirdi. O günden sonra çok az kişiyle görüştü. Kalan ömrünün boş zamanlarını kendi hobi marangoz atölyesinde ve ailesiyle geçirdi.

Her ne kadar zihnini bu şekilde meşgul etmeye çalışsa da yarım asırlık fikir ve muhasebe ahlakına hâlel getirdiği için kendini affetmedi ve uzun süre önce kalemini toprağa gömdü. Ve maalesef kalbi kırık, yüreği paramparça bir insan olarak narin bedenini veda ettiğinde tarih 21 Ocak 2026'yı gösteriyordu.

Rabbim makamını âli mekanını Firdevs eylesin.

Kaynaklar
[1] http://www.zaman.com.tr/2000/09/16/Yazarlar/AhmetTuranALKAN.htm
[2] https://ahmetturanalkan.net/kimdir/
[3] Şahamettin Kuzucular, "Ahmet Turan Alkan Hayatı ve Eserleri" Edebiyat ve Sanat Akademisi 25.07 2015
[4] Ahmet Turan Alkan, "Sözün Sınırı", Zaman, 21 Ocak 2012
[5] Güllap, "Memleket Meseleleri", Zaman, 5 Mayıs 2010, s. 19.
[6] Alkan, "Sözün Sınırı", Zaman, 21 Ocak 2012
[7] https://zamanaustralia.com/yazar-turkoneden-tepki-ahmet-turan-alkana-yapilanlari-protesto-icin-yazip-cizmeyi-birakmaya-dusunuyorum/
[8] Harun Tokak, "Biz de Yedirmeyiz Kardeşim!" Çağlayan Dergisi, 1 Haziran, 2021
[9] https://www.tr724.com/ahmet-turan-alkan-ben-20-yil-yazdim-zaman-gazetesinin-yazariyim-inandigim-seyleri-yazdim/
[10] https://www.tr724.com/kalbi-kirik-guzel-bir-adamdi/
[11] https://www.tr724.com/ahmet-turan-alkan-ben-20-yil-yazdim-zaman-gazetesinin-yazariyim-inandigim-seyleri-yazdim/
[12] "A.g.m."
[13] https://berkul.org/bamteli/bamteli-bizmete-kumpas/
[14] https://www.tr724.com/ahmet-turan-alkan-ben-20-yil-yazdim-zaman-gazetesinin-yazariyim-inandigim-seyleri-yazdim/

AFRİKA ANILARI
-BU ADETA BİR SAFARİ

Yusuf Mutlukalp

Yolculuk başladı. Yollar hiç de kötü değil, asfalt yolda ilerliyoruz. 30 dakika kadar yol aldık Mozambik'in kuzeyine doğru. Kamyoneti sürerken Fatih'e döndüm tam "Hani yollar kötüydü. Baksana ne kadar güzel yollar." dediğim anda kendimizi bir çukurun içinde bulduk. Meğerse yollar oraya kadar normal sonrasında ise sel felaketinden dolayı perişanmış. Kendi şeridimde giderken karşıma bir çukur çıkıyor, ondan kurtulayım derken karşı şeride geçiyorum. İlerlerken bir çukur da karşı şeritte karşıma çıkıyor, bu sefer kendi şeridime geçiyorum. Bir sağ, bir sol yaparak aynı kayakçıların slalom yaptığı gibi ilerliyoruz. Tabi ki mesafe uzun. Hızlı gitmeliyiz ki bir an önce varalım ama nafile. Birkaç saat geçti; yanımda oturan Fatihe "Ne kadar oldu?" diye sorduğumda aldığım cevap: "Elimizdeki haritaya göre henüz 100 km olmuş"

Şükür ki benim arabam ile gelmemişiz. Değil 100 km gitmek 20 km bile gidemezmişiz. Neyse yolculuğa devam ediyoruz. Hedefimiz Mozambik'in en kuzeyinde bulunan Tete şehrine ulaşmak. Çünkü selden en çok etkilenen şehir orası. Tabi Mozambik'i boydan boya geçtiğimiz için bir sürü şehire girip çıkıyoruz. Her şehrin giriş ve çıkışında polis kontrolü var. Her kontrol en az 5 dakika sürüyor. "Nerden geliyorsunuz? Nereye gidiyorsunuz?" Tabii ki polislerle her zaman Fatih muhatap oluyor. Evraklar inceleniyor. Portekizce konuştukları için ben bir şey anlamıyorum. Öğrendiğim bir "Evet" ve bir de "Tamam". Herkese bu iki kelimeyi söyleyip duruyorum Portekizce.

Yollardaki çukurlardan kaçmaya dikkat ederek süren yolculuğumuz sırasında Fatih ile sohbete devam ediyoruz. Bir yere geldik. Belli ki daha önce yol varmış burada. Sel yolu götürdüğü için yeni yol niyetine belediye önce kum sonra toprak ve çakıl dökmüş. Daha asfalt yapılmadığı için yola dökülen kum ve çakılın üzerinden tırlar yolu ortalayarak geçmişler. Böylelikle yolun sağı solu alçak ortası yüksek hale gelmiş. İşte burası bizim kilometrelerce safari heyecanı yaşadığımız yer oldu. Kamyonetin bir tarafı yüksek kısımda bir tarafı alçak kısımda kalacak şekilde çapraz yapıp saatte 30-40 kilometre hızın üzerine çıkamayarak kilometrelerce ilerliyoruz. Yüksek kısımda çamur olduğu için bir batıyoruz bir çıkıyoruz. Daha önce öğrendiğim bir şey vardı: Böyle durumlarda aracın kaymasını önlemek için yumuşak zeminlerde ikinci vites ile kalkış yapmalı, yavaş gitmeli, frene hızlı basmamalı gibi yazılı olmayan ama uyulması gereken kurallardı bunlar. Mümkün olduğunca uygulamya gayret ettim. Yavaş yavaş bitirdik asfaltı olmayan yolları. Sonra tekrar 10-12 kilometre düz ama yine çukurlu, slalomlu yol başladı onu da bitirdik. Sonra bir daha 5-6 kilometre öncekine benzer ortası yüksek kenarları alçak yol başladı ve dolayısı ile yine çapraz sürüş yaptım. Tüm bu safari boyunca Fatih ile bir yandan haritaya bakıyor, bir yandan sohbet ediyorduk. Arkadakiler, İsmail ve Kaya, bir ara "Abi yollar mı kötü?" diye camı aralayıp sorunca ben gülmekten kendimi alamadım. Fırsat geçmiş elime bırakır mıyım?: "Yok eğlencesine yapıyoruz, siz arkada sıkılmayın diye. Nasıl eğleniyor musunuz?" Bir de cevap vermezler mi?: "Yok abi ya, burada çok sarsılıyoruz".

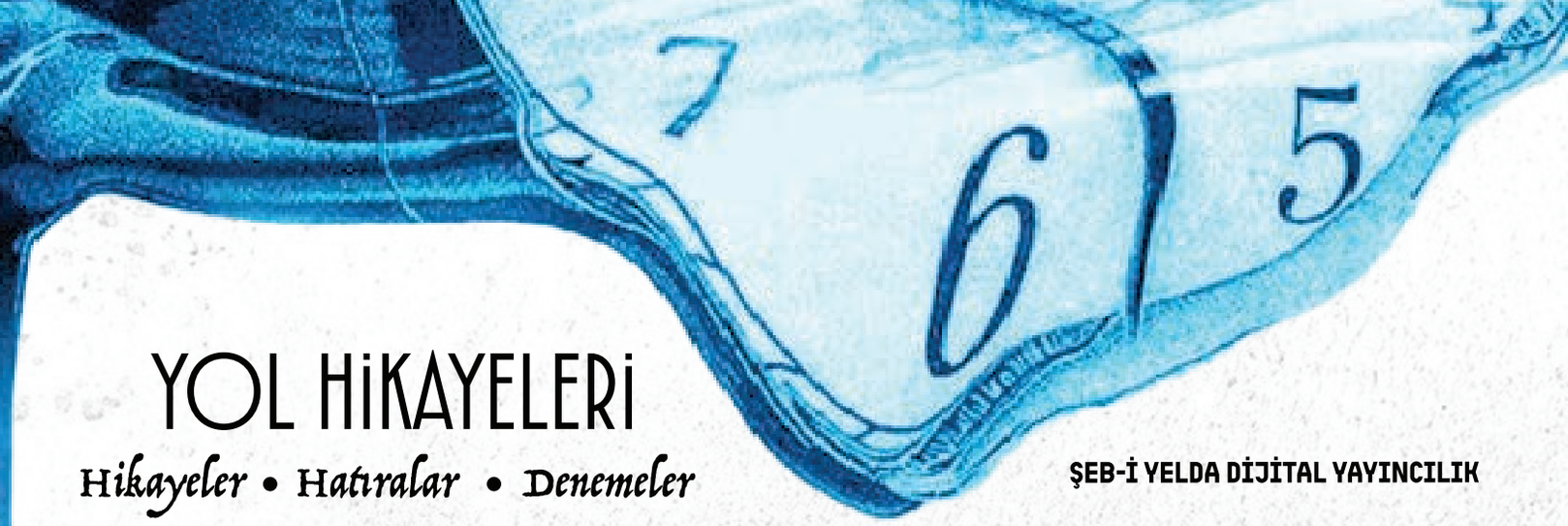
Bu tarz yolların ardı arkası kesilmiyor. Belki 2-3 saatte gidebileceğimiz yolu 8-9 saatte ancak gidebilmiştik. Safari'ye devam ediyoruz. Bir bölgeye geldik. Yollar aynı, bir taraf yüksek bir taraf alçak. Bu kez daha önceleri uyguladığım sürüş taktikleri pek işe yaramadı ve çamurun içinde kaldık, ilerleyemiyoruz. Gerçek bir hayat safarisi yapıyoruz. Fatih, İsmail ve Kaya indiler kamyonetten ve başladılar kamyoneti itmeye. İnmeden önce ayakkabılar, çoraplar çıkarıldı, paçalar dizlere kadar sıvandı. Yine onlarca dakika süren bir yolculuk. Mesafe sadece 200 metre. Kurtulduk. Vardık bir yere. Bu kez çamur yok. Yükseklik, alçaklık durumu söz konusu değil. Ama su kapatmış yolu. Mesafe yine kısa ama sağ ve sol taraf da olduğu gibi sular altında kaldığı için yolun yol olduğu belli değil. Yüksekliği belli değil. Bir hata ile sağ ya da soldaki su birikintisine düşebiliriz. Önceki maceradan ayaklar çamurlu olduğu için zaten paçalarını indirmeyen Fatih tekrar indi kamyonetten. Ama bu kez kamyoneti arkadan itmek için değil, önden yürüyüp yolda olup olmadığımızı tespit için. Yavaşça ayağını ilerletiyor, bana "Gel" ya da "Gelme" diyor. Hafif sağ, hafif sol yaparak ilerlemeye devam ettik. Bu arada sağa sola bakıyorum her yer su altında, bomboş arazi. Yolda kalsak ne yaparız bilmiyorum. Hava sıcak. Bir yandan sıcakla bir yandan yolla uğraşıyoruz. Yavaş yavaş ilerlerken, nerden ortaya çıktıklarını göremediğim 10-12 tane, 13-14 yaşlarında Mozambikli çocuğun bize doğru geldiklerini gördüm. Üstleri başları perişandı. Hepsinin üzerinde yırtık bir şort, bir kısmında yırtık bir atlet bir kısmında ise üst yoktu. Ama her birinde hatırı sayılır büyüklükte birer pala vardı. Bir yandan palaları sallıyorlar bir yandan bize doğru geliyorlardı. İyice yaklaştılar, kaçacak yerimiz yok. Çocuklar ama ellerinde palalar var. Ürktüm. Olacakları düşünmekten alamadım kendimi. Dil de bilmiyorum. Aşağıdaki Fatih'e "Ne oluyor?" diye sordum, sesim çığlık gibi çıkmıştı. Fatih bana doğru döndü. Fatih'in tam arkasında eli palalı çocuk...

Emine Balcı

İstanbul *Ortaköy*

YOL HİKAYELERİ
Hikayeler • Hatıralar • Denemeler
ŞEB-İ YELDA DİJİTAL YAYINCILIK

YOL HİKAYELERİ

Hikayeler • Hatıralar • Denemeler

ŞEB-İ YELDA DİJİTAL YAYINCILIK

Yol, bazen bir şehirden diğerine uzanan bir mesafe, bazen de insanın kendi içine yaptığı uzun bir yürüyüştür. Yol Hikâyeleri, farklı hayatların, farklı coğrafyaların ve farklı duyguların kesiştiği bu yürüyüşleri bir araya getiren güçlü bir seçki sunuyor. Kitap, yalnızca yolculukları değil; hatıraları, kırılmaları, göçleri, aidiyet arayışlarını ve yeniden ayağa kalkışları samimi bir dille okurla buluşturuyor.

“Anılarla mı Anılarda mı Yaşamak?”, “Bize Nasıl Kıydınız?”, “Eskişehir’den Old Town’a” ve “Karanlığımdaki Işık” gibi başlıklarla başlayan bu yolculuk; bireysel hafızanın derinliklerinden toplumsal deneyimlere uzanan geniş bir duygu haritası çiziyor. “Benim Göçüm”, “Dünyalı Çocuk” ve “Refah mı, Aitlik mi?” gibi metinlerde kimlik, yer değiştirme ve aidiyet soruları öne çıkarken; “Karanlığa Yolculuk”, “Sonsuz İnanç: Kırgızistan Kızının Eğitim Mücadelesi” ve “Benim Yolculuğum” gibi anlatılar umut, direnç ve yeniden doğuş temalarını güçlendiriyor.

Bu eser, bir hikâye derlemesinin ötesinde, farklı kalemlerin ortak bir insanlık deneyiminde buluştuğu bir anlatı köprüsü kuruyor. Her metin kendi dünyasını kurarken, bütün olarak okunduğunda göçün, özlemin, sevginin ve direncin izlerini taşıyan kolektif bir yol haritası ortaya çıkıyor. Okur, sayfalar arasında ilerledikçe kimi zaman bir hatıranın kıyısında duruyor, kimi zaman bilinmeyene doğru yürüyen bir yolcunun adımlarına eşlik ediyor.

Yol Hikâyeleri, farklı seslerin bir araya geldiği, genç kalemlerin iç dünyalarını cesurca açtığı ve her okuyucunun kendi yolundan izler bulabileceği içten bir eser. Bu kitap, sadece okunacak hikâyeler değil; paylaşılacak duygular ve keşfedilecek yeni anlamlar sunuyor. Her sayfa, okuru hem başkalarının hikâyelerine hem de kendi iç yolculuğuna davet ediyor. Şeb-i Yelda Yayıncılık, sizleri gençlerin duygularıyla örülü bir dünyaya çağırıyor. Buyurmaz mısınız?

www.sebiyelda.com

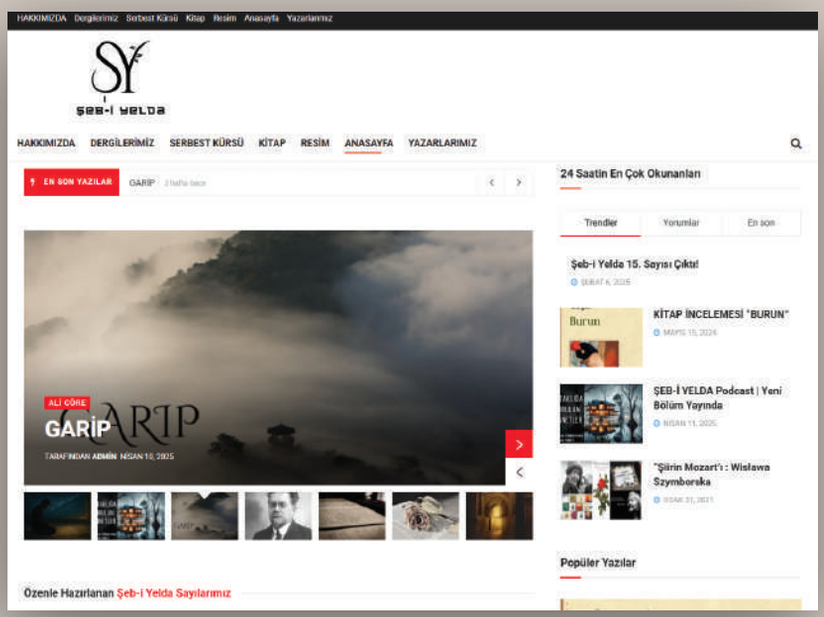
***

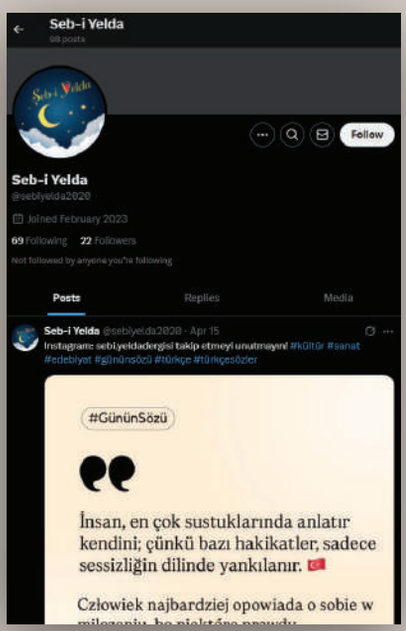
Bizi Takip Edebilirsiniz!

ŞEB-İ YELDA

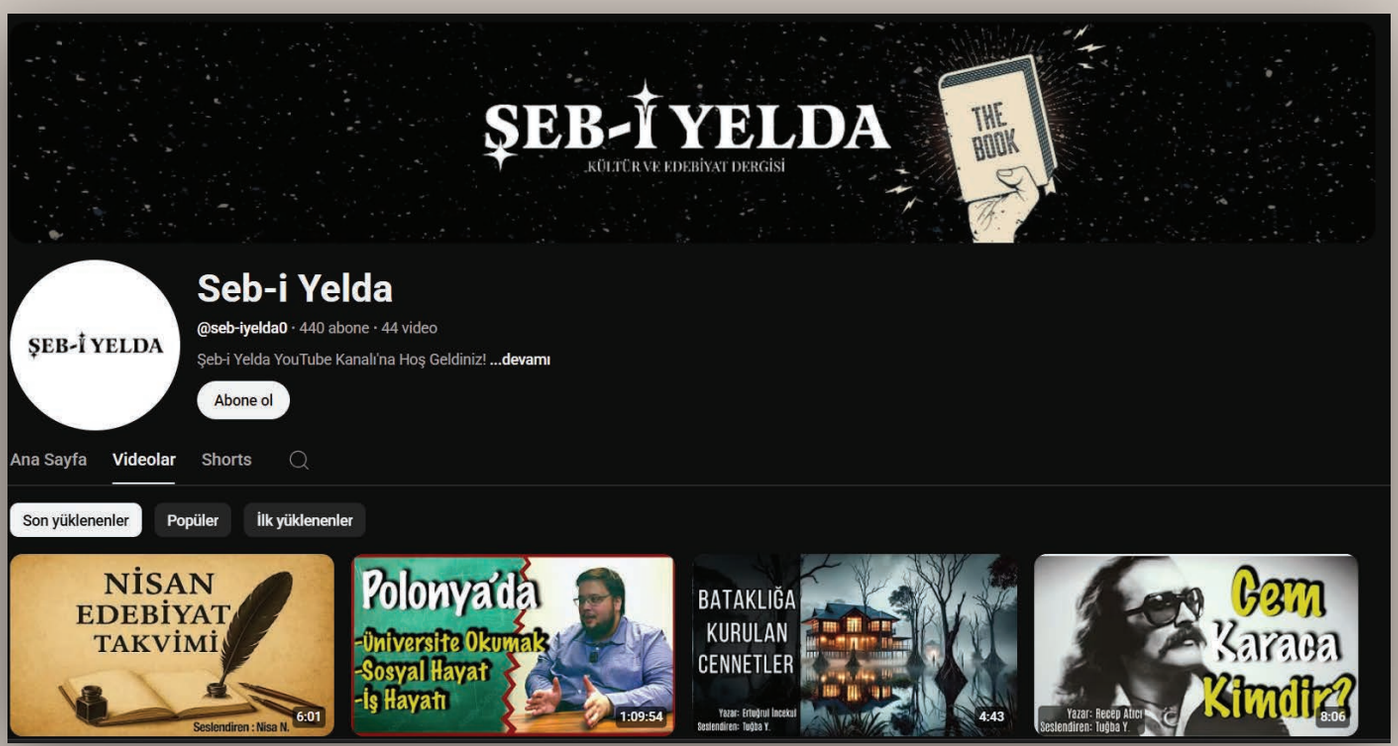
www.sebiyelda.com

sebiyelda2020

Seb-İ Yelda

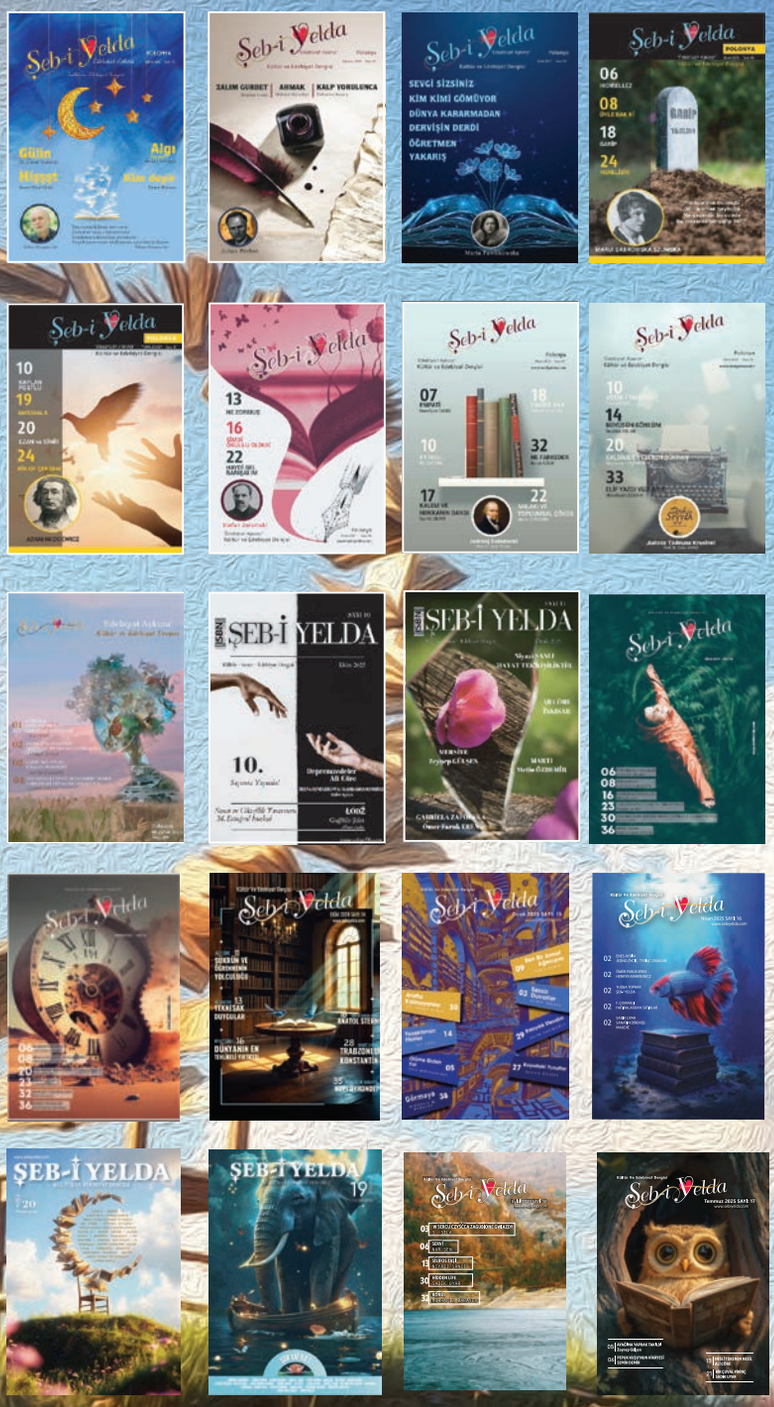
Düşüncelerinize dikkat edin, sözleriniz olur.
Sözlerinize dikkat edin, davranışlarınız olur.
Davranışlarınıza dikkat edin, alışkanlıklarınız olur.
Alışkanlıklarınıza dikkat edin, karakteriniz olur.
Karakterinize dikkat edin, kaderiniz olur.

M. Gandhi 🌹

ŞEB-İ YELDA

KÜLTÜR VE EDEBİYAT DERGİSİ

sebiyelda2020@gmail.com

sebiyelda.com

Seb-İ Yelda

Seb-i Yelda

sebiyelda2020

ISBN
978-83-67531